

CYNULLIAD CENEDLAETHOL CYMRU

NATIONAL ASSEMBLY FOR WALES

OFFERYNNAU STATUDOL

STATUTORY INSTRUMENTS

2001 Rhif 2292 (Cy.180)

2001 No. 2292 (W.180)

**LLYWODRAETH LEOL,
CYMRU**

**LOCAL GOVERNMENT,
WALES**

**Rheoliadau Awdurdodau Lleol
(Refferenda) (Deisebau a
Chyfarwyddiadau)
(Cymru) 2001**

**The Local Authorities
(Referendums) (Petitions and
Directions) (Wales) Regulations
2001**

NODYN ESBONIADOL

EXPLANATORY NOTE

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

(This note does not form part of the Regulations)

O dan Ran II o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 ("y Ddeddf"), caiff pob cyngor sir a phob cyngor bwrdeistref sirol ("awdurdod") yng Nghymru wneud trefniadau i'w swyddogaethau gael eu cyflawni gan weithrediaethau, sy'n gorfod bod yn un o'r mathau a bennir yn adran 11(2) i (4) o'r Ddeddf neu mewn rheoliadau o dan adran 11(5).

Under Part II of the Local Government Act 2000 ("the Act"), every county and county borough council in Wales ("authority") is able to make arrangements for the discharge of its functions by executives, which must take one of the forms specified in section 11(2) to (4) of the Act or in regulations under section 11(5).

Os yw cynigion awdurdod ar gyfer gweithrediaeth o dan adran 25 o'r Ddeddf yn cynnwys maer etholedig, mae adran 27 yn ei gwneud yn ofynnol iddynt gynnal refferendwm cyn cymryd camau i roi'r cynigion ar waith.

Where an authority's proposals for an executive under section 25 of the Act involve an elected mayor, they are required by section 27 to hold a referendum before taking steps to implement the proposals.

Mae'r Rheoliadau hyn yn darparu ar gyfer amgylchiadau pan fydd rhaid i awdurdod gynnal referendwm heblaw pan fydd yn ofynnol iddo wneud hynny o dan adran 27 o'r Ddeddf.

These Regulations provide for circumstances in which an authority must hold a referendum other than where required to do so under section 27 of the Act.

Mae'r Rheoliadau hyn yn gwneud darpariaeth mewn cysylltiad â chynnal refferendwm lle bydd o leiaf 10 y cant o'r etholwyr llywodraeth leol yn ardal awdurdod yn deisebu'r awdurdod i gynnal refferendwm ar y cwestiwn a ddylai'r awdurdod weithredu trefniadau gweithrediaeth sy'n cynnwys maer etholedig. Maent hefyd yn galluogi Cynulliad Cenedlaethol Cymru, o dan amgylchiadau penodedig, i'w gwneud yn ofynnol i awdurdod gynnal refferendwm ar gynigion sy'n cynnwys unrhyw fath o weithrediaeth a bennir yn adran 11(2) i (4) o'r Ddeddf neu a ragnodir mewn rheoliadau o dan adran 11(5).

These Regulations make provision in connection with the holding of a referendum where at least 10 per cent of the local government electors in an authority's area petition the authority for the holding of a referendum on the question of whether the authority should operate executive arrangements which involve an elected mayor. They also enable the National Assembly for Wales, in specified circumstances, to require an authority to hold a referendum on proposals involving any form of executive specified in section 11(2) to (4) of the Act or prescribed in regulations under section 11(5).

Mae Rhan II o'r Rheoliadau yn ymwneud â deisebau ar gyfer refferenda. Mae rheoliadau 4 a 5 yn berthnasol i'r rhif sydd i'w ddefnyddio er mwyn dyfarnu a oes gan y ddeiseb gefnogaeth o leiaf 10 y cant o etholwyr yr awdurdod ("y rhif dilysu").

Deuir o hyd i'r rhif dilysu bob blwyddyn drwy gyfeirio at nifer yr etholwyr y gwelir eu henwau ar y gofrestr neu'r cofrestrau etholiadol. Ceir darpariaethau arbennig mewn perthynas â deisebau a gyflwynir rhwng dyddiad cyhoeddi rhif dilysu a 1 Ebrill yn y flwyddyn y cyhoeddir y rhif dilysu.

Mae rheoliad 4 yn ei gwneud yn ofynnol i swyddog a benodir at y diben gan yr awdurdod gyhoeddi'r rhif dilysu, ac yn galluogi'r person hwnnw i sicrhau gwybodaeth berthnasol oddi wrth swyddogion cofrestru etholiadol. Rhaid i'r rhif dilysu cyntaf gael ei gyhoeddi heb fod yn hwyrach na phedair wythnos ar ôl i'r Rheoliadau hyn ddod i rym, ac, yn y blynyddoedd dilynol, o fewn 14 dydd ar ôl 15 Chwefror ym mhob blwyddyn.

Mae rheoliad 5 yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod roi hysbysiad cyhoeddus o'r rhif dilysu ac o'r cyfnod pryd y mae i gael ei ddefnyddio er mwyn dyfarnu a yw deisebau'n ddilys, yn ddarostyngedig i'r darpariaethau arbennig.

Mae Rheoliad 6(1) yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdod gynnal refferendwm yn unol â Rhan II o'r Rheoliadau os yw'r swyddog a benodir ganddynt i ddilysu deisebau wedi'i fodloni bod deiseb sydd wedi dod i law'r awdurdod yn ddilys. Ceir eithriadau i hyn, y darperir ar eu cyfer gan reoliadau 7, 8 a 19. Nid yw'n ofynnol i'r awdurdod gynnal refferendwm o'r fath os nad yw'r swyddog hwnnw'n fodlon bod deiseb yn ddilys. Mae rheoliad 6(2) yn gwneud darpariaeth ynghylch cyflwyno deisebau.

Mae Rheoliad 7 yn gwneud darpariaeth arbennig os daw deiseb ("deiseb ôl-gyhoeddiad") i law ar ôl i'r awdurdod roi hysbysiad ei fod yn bwriadu cynnal refferendwm ar gynigion sy'n cynnwys maer etholedig. O dan yr amgylchiadau hyn, mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru a threfnydd y ddeiseb ôl-gyhoeddiad i gael eu hysbysu bod y ddeiseb ôl-gyhoeddiad wedi dod i law, a'u hysbysu o'r ffaith na fwriedir cymryd unrhyw gamau pellach mewn perthynas â hi. Hefyd rhaid i drefnydd y ddeiseb ôl-gyhoeddiad gael ei hysbysu erbyn pa ddyddiad y caiff person o'r fath ofyn i Gynulliad Cenedlaethol Cymru ymyrryd o dan reoliad 18. Gwneir darpariaeth arbennig arall lle daw deiseb i law ar ôl i gyfarwyddyd gael ei roi o dan reoliad 18.

Mae Rheoliad 8 yn darparu ar gyfer cyfuno deisebau. Gall deisebau gael eu cyfuno gan drefnwyr deisebau cyn eu cyflwyno i'r awdurdod, a chan swyddog priodol yr awdurdod ar ôl i'r deisebau ddod i law'r awdurdod. Ni all deisebau gael eu cyfuno pan fydd y rhif dilysu wedi'i gyrraedd. Ni all deisebau nad ydynt yn cynnig yr

Part II of the Regulations deals with petitions for referendums. Regulations 4 and 5 are relevant to the number that is to be used for the purposes of determining whether a petition has the support of at least 10 per cent of the authority's electorate (the "verification number").

The verification number is ascertained annually by reference to the number of electors whose names appear on the electoral register or registers. There are special provisions in relation to petitions submitted between the date of publication of a verification number and 1st April in the year of publication.

Regulation 4 requires an officer appointed for the purpose by the authority to publish the verification number, and enables that person to obtain relevant information from electoral registration officers. The first verification number must be published not later than four weeks after the coming into force of these Regulations and, in subsequent years, within 14 days of 15th February in each year.

Regulation 5 requires the authority to give public notice of the verification number and of the period in relation to which, subject to the special provisions, it is to be used for determining the validity of petitions.

Regulation 6(1) requires an authority to hold a referendum in accordance with Part II of the Regulations if the officer appointed by them for the purpose of verifying petitions is satisfied that a petition received by them is valid. This is subject to exceptions provided for by regulations 7, 8 and 19. The authority is not required to hold such a referendum where that officer is not satisfied as to the validity of a petition. Regulation 6(2) makes provision as to the delivery of petitions.

Regulation 7 makes special provision where a petition ("post-announcement petition") is received after an authority has given notice of its intention to hold a referendum on proposals that include an elected mayor. In these circumstances, the National Assembly for Wales and the organiser of the post-announcement petition are to be notified of the receipt of the post-announcement petition, and of the fact that no further action is intended to be taken in relation to it. The post-announcement petition organiser must also be notified of the date by which such a person may request the National Assembly for Wales' intervention under regulation 18. Further special provision is made where a petition is received after a direction has been given under regulation 18.

Regulation 8 provides for the amalgamation of petitions. Petitions may be amalgamated both by petition organisers before presentation of the petitions to the authority, and by the authority's proper officer after the authority have received the petitions. Petitions may not be amalgamated once the verification number

un newid cyfansoddiadol (a ddiffinnir yn rheoliad 8(8)) gael eu cyfuno heb gytundeb trefnydd deiseb pob un o'r deisebau cyfansoddol. Os caiff deiseb sy'n pennu math o weithrediaeth ei chyfuno â deiseb lle na phennir y math o weithrediaeth, mae'r ddeiseb gyfun i gael ei thrin at ddibenion eraill y Rheoliadau fel pe bai'n cynnig math o weithrediaeth sydd heb ei bennu.

Mae rheoliadau 9 a 10 yn ymdrin â dilysrwydd a chynnwys deisebau. Rhaid i ddeiseb gael ei llofnodi gan o leiaf yr un nifer o etholwyr llywodraeth leol ar gyfer ardal yr awdurdod â'r rhif dilysu. Mae deiseb i gael ei thrin fel un ddilys, er gwaethaf methu â chydymffurfio â gofynion rheoliad 10, cyn belled ag y gellir darganfod y newid cyfansoddiadol y ceisir y refferendwm mewn perthynas ag ef. Dylai natur y newid cyfansoddiadol gael ei bennu yn y termau a nodir yn Atodlen 1 i'r Rheoliadau neu mewn termau tebyg. Mae rheoliad 10 hefyd yn darparu ar gyfer enwi "trefnydd y ddeiseb". Os caiff deisebau eu cyfuno cyn eu cyflwyno i'r awdurdod, trefnwyr y deisebau cyfansoddol sydd i ddyfarnu pwy yw trefnydd y ddeiseb mewn perthynas â'r ddeiseb gyfun.

Mae rheoliad 11 yn darparu ar gyfer hysbysu trefnydd y ddeiseb o "dyddiad y ddeiseb" (a ddiffinnir yn rheoliad 3) . Rhaid hysbysu trefnydd y ddeiseb a Chynulliad Cenedlaethol Cymru os na all ail ddeiseb (neu ddeiseb ddilynol) gael ei chyfuno â deiseb gynharach am reswm heblaw'r rheswm bod y ddeiseb gynharach yn annilys. Gall trefnydd deiseb y mae swyddog yr awdurdod wedi gwrthod ei chyfuno ofyn i Gynulliad Cenedlaethol Cymru ymyrryd o dan reoliad 18.

Mae rheoliad 12 yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod drefnu bod deisebau ar gael i'r cyhoedd eu harchwilio.

Yn rheoliad 13 pennir y camau y mae'n rhaid eu cymryd pan fydd swyddog yr awdurdod wedi penderfynu bod deiseb yn ddilys.

Yn rheoliad 14 pennir, yn benodol, y camau y mae'n rhaid eu cymryd pan fydd swyddog yr awdurdod wedi penderfynu nad yw deiseb yn ddilys.

Yn rheoliad 15 gosodir cyfyngiadau ar y camau a all gael eu cymryd, a'r gwariant a all gael ei dynnu, gan awdurdod mewn cysylltiad â deisebau.

Yn ddarostyngedig i ethriadau penodol, mae rheoliad 16 yn ei gwneud yn ofynnol bod refferendwm yn cael ei gynnal, yn sgîl deiseb ddilys, o fewn chwe mis ar ôl dyddiad y ddeiseb neu o fewn dau fis ar ôl i reoliadau o dan adran 45 o'r Ddeddf (ynghylch cynnal refferenda), ddod i rym, p'un bynnag sydd olaf.

Mae rheoliad 17 yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod lunio cynigion ar gyfer trefniadau gweithrediaeth sy'n cynnwys maer etholedig ac ymgyngori yn eu cylch

has been reached. Petitions that do not propose the same constitutional change (defined in regulation 8(8)), may not be amalgamated without the agreement of the petition organiser for each of the constituent petitions. Where a petition that specifies a form of executive is amalgamated with a petition in which the form of executive is not specified, the amalgamated petition is to be treated for other purposes of the Regulations as proposing an unspecified form of executive.

Regulations 9 and 10 deal with the validity and content of petitions. A petition must be signed by at least the same number of local government electors for the authority's area as the verification number. A petition is to be treated as valid, notwithstanding a failure to comply with the requirements of regulation 10, so long as the constitutional change in relation to which the referendum is sought can be ascertained. The nature of the constitutional change should be specified in the terms set out in Schedule 1 to the Regulations or in similar terms. Regulation 10 also provides for the identification of the "petition organiser". Where petitions are amalgamated before submission to the authority, the petition organiser in relation to the amalgamated petition is to be determined by the organisers of the constituent petitions.

Regulation 11 provides for the petition organiser to be notified of the "petition date" (defined in regulation 3). The petition organiser and the National Assembly for Wales have to be notified where a second (or subsequent) petition cannot be amalgamated with an earlier petition for a reason other than the invalidity of the earlier petition. The petition organiser of a petition which the authority's officer has declined to amalgamate may request the National Assembly for Wales' intervention under regulation 18.

Regulation 12 requires the authority to make petitions available for public inspection.

Regulation 13 specifies the steps that must be taken when the authority's officer has determined that a petition is valid.

Regulation 14 specifies, in particular, the steps that must be taken when the authority's officer has determined that a petition is not valid.

Regulation 15 imposes restrictions on the steps that may be taken, and the expenditure that may be incurred, by an authority in connection with petitions.

Subject to certain exceptions, regulation 16 requires the holding of a referendum, following a valid petition, within six months of the petition date or within two months of the coming into force of regulations under section 45 of the Act (relating to the conduct of referendums), whichever is the later.

Regulation 17 requires the authority to draw up and consult on proposals for executive arrangements which include an elected mayor before a referendum is held.

cyn cynnal refferendwm. Hefyd rhaid i'r awdurdod lunio amlinelliaid o'r cynigion wrth-gefn y mae'r awdurdod yn bwriadu eu rhoi ar waith os gwrthodir y cynigion yn y refferendwm ac ymgynghori yn eu cylch. Wrth lunio cynigion, mae'n ofynnol i'r awdurdod roi sylw i unrhyw ganllawiau sydd wedi'u cyhoeddi o dan adran 38 o'r Ddeddf.

Mae rheoliad 18, yn Rhan III, y mae Atodlen 2 yn berthnasol iddo, yn rhagnodi o dan ba amgylchiadau y gall Cynulliad Cenedlaethol Cymru gyfarwyddo awdurdod i gynnal refferendwm ac yn pennu'r materion a all gael eu cynnwys yng nghyfarwyddyd Cynulliad Cenedlaethol Cymru.

Yn rheoliad 19 pennir y camau y gall awdurdod eu cymryd pan gaiff gyfarwyddyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru. Mae paragraff (2) o'r rheoliad hwnnw yn atal effaith y cyfarwyddyd os yw'r awdurdod wedi cael eu deiseb gyntaf o dan Ran II o'r Rheoliadau ond heb eu bodloni eu hunain ei bod yn ddilys. Os yw'r ddeiseb yn ddilys, mae paragraff (3) yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod gynnal refferendwm ar y math o weithrediaeth a gynigir gan y ddeiseb, ac nid oes unrhyw effaith i'r cyfarwyddyd. Os yw'r ddeiseb yn annilys, mae'r cyfarwyddyd yn effeithiol ac mae'n ofynnol i'r awdurdod gynnal refferendwm yn unol â thelerau'r cyfarwyddyd. Gwneir darpariaeth arbennig lle daw deiseb i law ar ôl i gyfarwyddyd gael ei roi o dan reoliad 18.

Mae rheoliad 20 yn cynnwys darpariaethau ynghylch cynnwys y cynigion y mae'r awdurdod i'w llunio. Ymdrinnir ag ymgynghori hefyd.

Yn ddarostyngedig i eithriadau penodol, mae rheoliad 21 yn pennu bod rhaid i refferendwm sy'n ofynnol o dan gyfarwyddyd oddi wrth Gynulliad Cenedlaethol Cymru o dan reoliad 18 gael ei gynnal o fewn chwe mis ar ôl ddyddiad y cyfarwyddyd.

Yn rheoliad 22 pennir trefniadau ar gyfer rhoi cyhoeddusrwydd i refferenda a gynhelir ar gyfarwyddyd y Cynulliad Cenedlaethol a cheir cyfyngiadau ar gyhoeddi gwybodaeth arall gan yr awdurdod ynghylch y cyfarwyddyd a'i ganlyniadau.

Mae Rhan IV yn ymdrin â'r camau sydd i'w cymryd ar ôl cynnal refferendwm o dan Ran II neu o ganlyniad i gyfarwyddyd o dan Ran III.

Os cymeradwyo cynigion y refferendwm yw canlyniad y refferendwm, mae rheoliad 23 yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod roi'r cynigion hynny ar waith yn unol â'r amserlen a gynhwyswyd yn y cynigion o dan reoliad 17(3)(a) neu reoliad 19(1)(c), yn ôl fel y digwydd.

Os gwrthod cynigion y refferendwm yw canlyniad y refferendwm, mae rheoliad 24 yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod lunio cynigion wrth-gefn manwl, oni bai eu bod eisoes yn gweithredu trefniadau amgen neu drefniadau gweithrediaeth. Mae cynigion wrth-gefn manwl i gael eu hanfon i Gynulliad Cenedlaethol

The authority must also draw up and consult on an outline of the fall-back proposals that the authority intends to implement if the proposals in the referendum are rejected. In drawing up proposals, an authority is required to have regard to any guidance that may have been issued under section 38 of the Act.

Regulation 18, in Part III, to which Schedule 2 is relevant, prescribes the circumstances in which the National Assembly for Wales may direct an authority to hold a referendum and specifies the matters that may be included in the National Assembly for Wales' direction.

Regulation 19 specifies the steps to be taken by an authority on receipt of the National Assembly for Wales' direction. Paragraph (2) of that regulation suspends the effect of the direction where an authority have received their first petition under Part II of the Regulations but have not satisfied themselves as to its validity. If the petition is valid, the authority are required by paragraph (3) to hold a referendum on the form of executive proposed by the petition, and the direction is of no effect. If the petition is invalid, the direction takes effect and the authority are required to hold a referendum in accordance with the terms of the direction. Special provision is made where a petition is received after a direction has been given under regulation 18.

Regulation 20 contains provisions about the contents of the proposals that are to be drawn up by the authority. It also deals with consultation.

Subject to certain exceptions, regulation 21 specifies that a referendum required by a direction from the National Assembly for Wales under regulation 18 shall be held within six months of the date of that direction.

Regulation 22 specifies arrangements for publicising referendums held at the direction of the National Assembly and contains restrictions on the publication by the authority of other information about the direction and its consequences.

Part IV deals with actions to be taken after the holding of a referendum under Part II or in consequence of a direction under Part III.

Where the result of a referendum is to approve the referendum proposals, regulation 23 requires the authority to implement those proposals in accordance with the timetable included in the proposals under regulation 17(3)(a) or regulation 19(1)(c), as the case may be.

Where the result of a referendum is to reject the referendum proposals, regulation 24 requires the authority to draw up detailed fall-back proposals, unless they are already operating alternative arrangements or executive arrangements. Detailed fall-back proposals are to be sent to the National Assembly

Cymru. Maent i gael eu rhoi ar waith yn unol â'r amserlen a gyflwynwyd o'r blaen, neu, os ydynt wedi'u seilio ar gynigion wrth-gefn amlinellol a gymeradwywyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru o dan adran 28, yn ôl amserlen sy'n adlewyrchu'r angen i wneud rheoliadau o dan adran 11(5) neu 32 (yn ôl fel y digwydd).

Os yw'r awdurdod eisoes yn gweithredu trefniadau gweithrediaeth neu drefniadau amgen, mae rheoliad 24 yn ei gwneud yn ofynnol i'r trefniadau hynny barhau tan y bydd yr awdurdod wedi'i awdurdodi i neu tan y bydd yn ofynnol iddo weithredu trefniadau gwahanol.

Mae rheoliad 25 yn Rhan V yn galluogi Cynulliad Cenedlaethol Cymru i gymryd unrhyw gamau y caniateir i awdurdod eu cymryd neu y mae'n ofynnol i awdurdod eu cymryd o dan unrhyw un o Rannau II i IV os yw'r awdurdod yn methu â chymryd y camau hynny.

for Wales. They are to be implemented in accordance with the timetable previously submitted or, where they are based on outline fall-back proposals approved by the National Assembly for Wales under section 28, to a timetable that reflects the need to make regulations under section 11(5) or 32 (as the case may be).

If the authority is already operating executive arrangements or alternative arrangements, regulation 24 requires those arrangements to continue unless and until the authority is authorised or required to operate different arrangements.

Regulation 25 in Part V enables the National Assembly for Wales to take any action that an authority is permitted or required to take under any of Parts II to IV if the authority fail to take that action.

2001 Rhif 2292 (Cy.180)**2001 No. 2292 (W.180)****LLYWODRAETH LEOL,
CYMRU****LOCAL GOVERNMENT,
WALES****Rheoliadau Awdurdodau Lleol
(Refferenda) (Deisebau a
Chyfarwyddiadau)
(Cymru) 2001****The Local Authorities
(Referendums) (Petitions and
Directions) (Wales) Regulations
2001**

Wedi'u gwneud 21 Mehefin 2001
Yn dod i rym 28 Gorffennaf 2001

Made 21st June 2001
Coming into force 28 July 2001

TREFNIANT Y RHEOLIADAU

ARRANGEMENT OF REGULATIONS

RHAN I

PART I

CYFFREDINOL

GENERAL

- 1 Enwi, cychwyn a chymhwyso
- 2 Dehongli cyffredinol

- 1 Citation, commencement and application
- 2 General interpretation

RHAN II

PART II

DEISEBAU A REFFERENDA

PETITIONS AND REFERENDUMS

- 3 Dehongli Rhan II
- 4 Y rhif dilysu
- 5 Cyhoeddusrwydd i'r rhif dilysu
- 6 Deisebau ar gyfer refferendwm
- 7 Deisebau ôl-gyhoeddiad a deisebau ôl-gyfarwyddyd
- 8 Cyfuno deisebau
- 9 Dilysrwydd deisebau
- 10 Materion ffurfiol deiseb
- 11 Y weithdrefn ar ôl i ddeiseb ddod i law
- 12 Archwilio deisebau gan y cyhoedd
- 13 Cyhoeddusrwydd i ddeisebau dilys
- 14 Cyhoeddusrwydd i ddeisebau annilys a'r deisebau hynny na fydd yr awdurdod yn gweithredu mewn perthynas â hwy
- 15 Cyfyngiadau sy'n ymwneud â chyhoeddusrwydd
- 16 Amseru'r refferendwm
- 17 Y camau cyn y refferendwm

- 3 Interpretation of Part II
- 4 Verification number
- 5 Publicity for verification number
- 6 Petitions for a referendum
- 7 Post-announcement and post-direction petitions
- 8 Amalgamation of petitions
- 9 Validity of petitions
- 10 Formalities of petition
- 11 Procedure on receipt of petition
- 12 Public inspection of petitions
- 13 Publicity for valid petitions
- 14 Publicity for invalid petitions and those petitions in relation to which the authority will not act
- 15 Restrictions relating to publicity
- 16 Timing of referendum
- 17 Action before referendum

RHAN III

CYFARWYDDIADAU A REFFERENDA

- 18 Yr amgylchiadau y caiff Cynulliad Cenedlaethol Cymru fynnu refferendwm odanynt
- 19 Y camau yn sgîl cyfarwyddyd
- 20 Gofynion ynghylch cynigion
- 21 Yr amser ar gyfer cynnal refferendwm a fynnir drwy gyfarwyddyd
- 22 Cyhoeddusrwydd ar gyfer refferendwm a fynnir drwy gyfarwyddyd

RHAN IV

CAMAU SYDD I'W CYMRYD AR ÔL REFFERENDA

- 23 Y camau os caiff cynigion y refferendwm eu cymeradwyo
- 24 Y camau os caiff cynigion y refferendwm eu gwrthod

RHAN V

PWERAU DIOFYN CYNULLIAD CENEDLAETHOL CYMRU

- 25 Pwerau diofyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru

ATODLEN

- 1 Datganiad Deiseb
- 2 Yr amgylchiadau penodol y caiff Cynulliad Cenedlaethol Cymru fynnu cynnal refferendwm odanynt

Mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn gwneud y Rheoliadau canlynol drwy arfer y pwerau a roddwyd iddo gan adrannau 34, 35, 105(2) a 106(1) a (2) o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000(a):

RHAN I

CYFFREDINOL

Enwi, cychwyn a chymhwyso

1.-(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Refferenda) (Deisebau a Chyfarwyddiadau) (Cymru) 2001 a deuant i rym ar 28 Gorffennaf 2001.

(2) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys i Gymru yn unig.

PART III

DIRECTIONS AND REFERENDUMS

- 18 Circumstances in which the National Assembly for Wales may require referendum
- 19 Action following direction
- 20 Requirements as to proposals
- 21 Time for holding referendum required by direction
- 22 Publicity for referendum required by direction

PART IV

ACTION TO BE TAKEN AFTER REFERENDUMS

- 23 Action where referendum proposals approved
- 24 Action where referendum proposals rejected

PART V

DEFAULT POWERS OF THE NATIONAL ASSEMBLY FOR WALES

- 25 Default powers of the National Assembly for Wales

SCHEDULES

- 1 Petition Statement
- 2 Particular circumstances in which the National Assembly for Wales may require referendum to be held

The National Assembly for Wales makes the following Regulations in exercise of the powers conferred upon it by sections 34, 35, 105(2) and 106(1) and (2) of the Local Government Act 2000(a):

PART I

GENERAL

Citation, commencement and application

1.-(1) These Regulations are called the Local Authorities (Referendums) (Petitions and Directions) (Wales) Regulations 2001 and shall come into force on 28 July 2001.

(2) These Regulations apply to Wales only.

(a) 2000 c.22.

(a) 2000 c.22.

Dehongli cyffredinol

2.-(1) Yn y Rheoliadau hyn -

ystyr "awdurdod" ("*authority*") yw cyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol yng Nghymru;

ystyr "cynigion wrth-gefn amlinellol" ("*outline fall-back proposals*") yw amlinelliad o'r cynigion y mae awdurdod yn bwriadu eu rhoi ar waith os caiff cynigion sydd i fod yn destun refferendwm o dan Ran II neu Ran III o'r Rheoliadau hyn eu gwrthod yn y refferendwm hwnnw; ac

ystyr "y Ddeddf" ("*the Act*") yw Deddf Llywodraeth Leol 2000.

(2) Ac eithrio yn y diffiniad o "swyddog priodol" yn rheoliad 3, mae unrhyw gyfeiriad yn y Rheoliadau hyn at adran a ddilynir gan rif yn gyfeiriad at yr adran sy'n dwyn y rhif hwnnw yn y Ddeddf.

RHAN II

DEISEBAU A REFFERENDA

Dehongli Rhan II

3. Yn y Rhan hon -

ystyr "cyfnod hysbysu" ("*notice period*"), mewn perthynas â deiseb, yw'r cyfnod o un mis sy'n dechrau gyda dyddiad y ddeiseb;

ystyr "cyfnod moratoriwm" ("*moratorium period*"), mewn perthynas ag ardal awdurdod lleol a deiseb, yw'r cyfnod o 48 mis sy'n dechrau gyda'r diwrnod y cynhaliwyd refferendwm ddiwethaf o dan Ran II o'r Ddeddf mewn perthynas â'r ardal honno;

mae "deiseb" ("*petition*"), oni bai bod y cyd-destun yn mynnu fel arall, yn cynnwys deiseb gyfun;

mae i "deiseb ddilys" ("*valid petition*") yr ystyr a roddir gan reoliad 9(1);

ystyr "deiseb gyfun" ("*amalgamated petition*") yw'r ddeiseb unigol sy'n deillio o gyfuno deisebau yn unol â pharagraff (1) neu (3) o reoliad 8;

ystyr "deiseb ôl-gyhoeddiad" ("*post-announcement petition*") yw deiseb sy'n dod i law o dan yr amgylchiadau a grybwyllir yn rheoliad 7(1);

ystyr "deisebau cyfansoddol" ("*constituent petitions*") yw deisebau sydd wedi'u cyfuno;

ystyr "dibenion dilysu" ("*verification purposes*") yw dibenion darganfod a yw deiseb yn ddeiseb ddilys;

ystyr "dyddiad y ddeiseb" ("*petition date*") -

- (a) mewn perthynas â deiseb a gyflwynir cyn cyhoeddi'r rhif dilysu yn unol â rheoliad 4(1), yw'r dyddiad y cyhoeddir y rhif dilysu hwnnw;

General interpretation

2.-(1) In these Regulations -

"the Act" ("*y Ddeddf*") means the Local Government Act 2000;

"authority" ("*awdurdod*") means a county or county borough council in Wales; and

"outline fall-back proposals" ("*cynigion wrth-gefn amlinellol*") means an outline of the proposals that an authority intend to implement if proposals that are to be the subject of a referendum under Part II or Part III of these Regulations are rejected in that referendum.

(2) Except in the definition of "proper officer" in regulation 3, any reference in these Regulations to a section followed by a number is a reference to the section bearing that number in the Act.

PART II

PETITIONS AND REFERENDUMS

Interpretation of Part II

3. In this Part -

"alternative arrangements" ("*trefniadau amgen*") means arrangements specified in regulations made by the National Assembly for Wales under section 32(1) of the Act;

"amalgamated petition" ("*deiseb gyfun*") means the single petition resulting from an amalgamation of petitions in accordance with paragraph (1) or (3) of regulation 8;

"constituent petitions" ("*deisebau cyfansoddol*") means petitions that have been amalgamated;

"constitutional change" ("*newid cyfansoddiadol*") means-

- (a) unless a local authority is operating executive arrangements which involve an elected mayor, a proposal that the authority should operate executive arrangements -
 - (i) under which the executive takes the form specified in subsection (2) or (4) of section 11 (local authority executives), or otherwise involves an elected mayor; or,
 - (ii) in a form that is not specified in the proposal;
- (b) where a local authority are operating executive arrangements which involve an elected mayor ("existing executive arrangements"), a proposal that the authority should operate executive arrangements under which the executive takes a form which -

- (b) yn ddarostyngedig i baragraff (ch), mewn perthynas â deisebau cyfansoddol sy'n cael eu cyfuno yn unol â rheoliad 8(3), yw'r dyddiad diwethaf y daeth deiseb gyfansoddol i law'r awdurdod;
- (c) yn ddarostyngedig i baragraff (ch), mewn perthynas ag unrhyw ddeiseb arall, yw'r dyddiad y daeth i law'r awdurdod;
- (ch) mewn perthynas â deiseb a ddaeth i law o fewn y cyfnod o chwe mis yn dechrau gyda'r dyddiad sydd ddeuddeng mis cyn y dyddiad cynharaf y mae'n gyfreithlon cynnal ail refferendwm (neu refferendwm dilynol) yn ardal yr awdurdod y cyfeirir y deiseb ato, yw'r dyddiad y daw'r cyfnod hwnnw o chwe mis i ben;

ystyr "newid cyfansoddiadol" ("*constitutional change*") -

- (a) oni bai bod awdurdod lleol yn gweithredu trefniadau gweithrediaeth sy'n cynnwys maer etholedig, yw cynnig y dylai'r awdurdod weithredu trefniadau gweithrediaeth -
 - (i) lle bydd y weithrediaeth o fath a bennir yn is-adran (2) neu (4) o adran 11 (gweithrediaethau awdurdodau lleol), neu fel arall yn cynnwys maer etholedig; neu,
 - (ii) o fath nad yw wedi'i bennu yn y cynnig;
- (b) os oes gan awdurdod lleol drefniadau gweithrediaeth ar waith sy'n cynnwys maer etholedig ("trefniadau gweithrediaeth presennol"), yw cynnig y dylai'r awdurdod weithredu trefniadau gweithrediaeth lle mae'r weithrediaeth o fath-
 - (i) sydd wedi'i phennu yn y cynnig;
 - (ii) sy'n cynnwys maer etholedig; a
 - (iii) sy'n wahanol i'r math o weithrediaeth o dan y trefniadau gweithrediaeth presennol;

ystyr "rhif dilysu" ("*verification number*"), mewn perthynas â deiseb, yw'r rhif sydd i'w ddefnyddio at ddibenion dilysu yn rhinwedd paragraff (2), (3), (6) neu (7) o reoliad 4, yn ôl fel y digwydd;

mae i "swyddog priodol" yr ystyr a roddir i "proper officer" gan adran 270(3) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972(a);

ystyr "trefniadau amgen" ("*alternative arrangements*") yw trefniadau a bennir mewn rheoliadau a wneir gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru o dan adran 32(1) o'r Ddeddf; ac

ystyr "trefnydd deiseb" ("*petition organiser*") -

- (a) mewn perthynas â deisebau cyfansoddol sy'n cael eu cyfuno yn unol â pharagraff (1) o

- (i) is specified in the proposal;
- (ii) involves an elected mayor; and
- (iii) differs from the form of executive under the existing executive arrangements;

"moratorium period" ("*cyfnod moratoriwm*") in relation to a local authority's area and a petition, means the period of 48 months commencing with the day on which a referendum was last held under Part II of the Act in relation to that area;

"notice period" ("*cyfnod hysbysu*"), in relation to a petition, means the period of one month beginning with the petition date;

"petition" ("*deiseb*"), unless the context otherwise requires, includes an amalgamated petition;

"petition date" ("*dyddiad y ddeiseb*") -

- (a) in relation to a petition submitted prior to the publication of the verification number in accordance with regulation 4(1) means the date on which that verification number is published;
- (b) subject to paragraph (d), in relation to constituent petitions amalgamated in accordance with regulation 8(3), means the latest date on which a constituent petition was received by the authority;
- (c) subject to paragraph (d), in relation to any other petition, means the date on which it was received by the authority;
- (d) in relation to a petition received within the period of six months beginning with the date that is twelve months before the earliest date on which a second (or subsequent) referendum may lawfully be held in the area of the authority to whom the petition is addressed, means the date on which that period of six months ends;

"petition organiser" ("*trefnydd deiseb*") -

- (a) in relation to constituent petitions amalgamated in accordance with paragraph (1) of regulation 8, means the person determined in accordance with paragraph (5) of regulation 10;
- (b) in any other case, has the meaning given by paragraph (4) of regulation 10;

"post-announcement petition" ("*deiseb ôl-gyhoeddiad*") means a petition received in the circumstances mentioned in regulation 7(1);

"proper officer" ("*swyddog priodol*") has the meaning given by section 270(3) of the Local Government Act 1972(a);

(a) 1972 c.70.

(a) 1972 c.70.

reoliad 8, yw'r person a bennir yn unol â pharagraff (5) o reoliad 10;

- (b) mewn unrhyw achos arall, yw'r ystyr a roddir gan baragraff (4) o reoliad 10.

Y rhif dilysu

4.-(1) Heb fod yn fwy na phedair wythnos ar ôl y dyddiad y daw'r Rheoliadau hyn i rym, rhaid i swyddog priodol pob awdurdod lleol gyhoeddi'r rhif sy'n hafal i 10 y cant o nifer yr etholwyr llywodraeth leol ar gyfer ardal yr awdurdod fel y'i dangosir yn y gofrestr neu'r cofrestrau etholiadol a gyhoeddwyd ac sy'n effeithiol ar gyfer ardal yr awdurdod am y cyfnod sy'n dechrau ar 16 Chwefror 2001(a).

(2) Yn ddarostyngedig i baragraff (3), rhaid i'r rhif a gyhoeddir yn unol â pharagraff (1) gael ei ddefnyddio at ddibenion dilysu mewn perthynas ag unrhyw ddeiseb a gyflwynir i'r awdurdod cyn 1 Ebrill 2002.

(3) Os yw'r rhif a gyhoeddir yn 2002 yn unol â pharagraff (4) yn llai na'r rhif a gyhoeddir yn 2001, y rhif lleiaf yw'r rhif sydd i'w ddefnyddio at ddibenion dilysu mewn perthynas ag unrhyw ddeiseb a gyflwynir i'r awdurdod yn y cyfnod sy'n dechrau ar y dyddiad y cyhoeddir y rhif lleiaf hwnnw ac sy'n diweddu yn union cyn 1 Ebrill 2002.

(4) Yn ddarostyngedig i baragraff (5), ym mhob blwyddyn sy'n dechrau gyda'r flwyddyn sy'n dechrau ar 1 Ionawr 2002, o fewn y cyfnod o 14 diwrnod sy'n dechrau gyda 15 Chwefror, rhaid i swyddog priodol pob awdurdod gyhoeddi'r rhif sy'n hafal i 10 y cant o nifer yr etholwyr llywodraeth leol ar gyfer ardal yr awdurdod a ddangosir yn y fersiwn ddiwygiedig o'r gofrestr honno, neu, yn ôl fel y digwydd, yn y cofrestrau sy'n effeithiol ar gyfer yr ardal honno ar yr 15 Chwefror hwnnw(b).

(5) Os yw'r cyfan o'r cyfnod o 12 mis sy'n dechrau gyda'r 1 Ebrill mewn unrhyw flwyddyn y mae paragraff (4) yn gymwys iddi yn syrthio o fewn cyfnod moratoriwm, ni fydd y paragraff hwnnw yn gymwys mewn perthynas â'r blynyddoedd y mae rhan o'r cyfnod hwnnw o 12 mis yn syrthio.

(6) Yn ddarostyngedig i baragraff (7), rhaid i'r rhif a gyhoeddir bob blwyddyn yn unol â pharagraff (4) gael

"valid petition" ("*deiseb ddilys*") has the meaning given by regulation 9(1);

"verification number" ("*rhif dilysu*"), in relation to a petition, means the number to be used for verification purposes by virtue of paragraph (2), (3), (6) or (7) of regulation 4, as the case may be; and

"verification purposes" ("*dibenion dilysu*") means the purposes of establishing whether a petition is a valid petition.

Verification number

4.-(1) Not later than four weeks after the date on which these Regulations come into force, the proper officer of each authority shall publish the number that is equal to 10% of the number of local government electors for the authority's area as shown in the electoral register or registers published and having effect for the authority's area for the period commencing on 16th February 2001(a).

(2) Subject to paragraph (3) the number published in accordance with paragraph (1) shall be used for verification purposes in relation to any petition presented to the authority before 1st April 2002.

(3) Where the number published in 2002 in accordance with paragraph (4) is less than the number published in 2001, the number to be used for verification purposes, in relation to any petition presented to the authority in the period beginning on the date of publication of the lesser number and ending immediately before 1st April 2002, shall be that lesser number.

(4) Subject to paragraph (5), in each year commencing with the year beginning on 1st January 2002, the proper officer of each authority shall, within the period of 14 days beginning with 15th February publish the number that is equal to 10% of the number of local government electors for the authority's area shown in the revised version of the register or, as the case may be, the registers having effect for that area on that 15th February(b).

(5) Where the whole of the period of 12 months beginning with 1st April in any year to which paragraph (4) applies falls within a moratorium period, that paragraph shall not apply as respects the years in which part of that period of 12 months falls.

(6) Subject to paragraph (7), the number published in each year in accordance with paragraph (4) shall be

(a) Adran 13 o Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983 (p.2) y rhoddwyd Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 2000 (p.2), Atodlen 2, paragraff 6 yn ei lle ar 16 Chwefror 2001.

(b) Gweler adran 13(5) o Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983 y rhoddwyd Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 2000, Atodlen 1, paragraff 6 yn ei lle, ynghylch y cyfnod y mae cofrestrau yn effeithiol ar ei gyfer.

(a) Section 13 of the Representation of the People Act 1983 (c.2) substituted by the Representation of the People Act 2000 (c.2), Schedule 2, paragraph 6 on 16 February 2001.

(b) See section 13(5) of the Representation of the People Act 1983 substituted by the Representation of the People Act 2000, Schedule 1, paragraph 6, as to the period for which registers have effect.

ei ddefnyddio at ddibenion dilysu mewn perthynas ag unrhyw ddeiseb a gyflwynir i'r awdurdod yn ystod y cyfnod o 12 mis sy'n dechrau gyda'r 1 Ebrill yn y flwyddyn honno.

(7) Os yw'r rhif a gyhoeddir mewn unrhyw flwyddyn ar ôl 2002 yn unol â pharagraff (4) yn llai na'r rhif a gyhoeddwyd yn y flwyddyn flaenorol, y rhif sydd i'w ddefnyddio at ddibenion dilysu mewn perthynas ag unrhyw ddeiseb a gyflwynir i'r awdurdod yn y cyfnod sy'n dechrau ar ddyddiad cyhoeddi'r rhif lleiaf ac yn diweddu yn union cyn 1 Ebrill yn y flwyddyn honno fydd y rhif lleiaf hwnnw.

(8) Mewn cysylltiad â chyflawni'r dyletswyddau a osodir gan baragraffau (1) a (4), caiff y swyddog priodol wneud cais ysgrifenedig i swyddog cofrestru etholiadol roi gwybodaeth i'r swyddog priodol sy'n berthnasol i'r rhif sydd i'w gyhoeddi yn unol â'r naill neu'r llall o'r paragraffau hynny; a rhaid i swyddog cofrestru etholiadol sy'n cael cais o'r fath gydymffurfio ag ef o fewn y cyfnod o saith diwrnod sy'n dechrau gyda'r diwrnod y daw'r cais i law.

Cyhoeddusrwydd i'r rhif dilysu

5. Cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl i rif gael ei gyhoeddi yn unol â rheoliad 4(1) neu (4), rhaid i'r awdurdod gyhoeddi mewn o leiaf un papur newydd sy'n cylchredeg yn ei ardal hysbysiad sy'n cynnwys datganiad -

- (a) bod swyddog priodol yr awdurdod wedi cyhoeddi'r rhif sy'n hafal i 10 y cant o nifer yr etholwyr llywodraeth leol a ddangosir yn y gofrestr neu'r cofrestrau etholiadol sy'n effeithiol ar gyfer ardal yr awdurdod -
 - (i) os yw wedi'i gyhoeddi yn yr amgylchiadau a grybwyllir ym mharagraff (1) o reoliad 4, am y cyfnod sy'n diweddu ar 16 Chwefror 2001;
 - (ii) os yw wedi'i gyhoeddi yn yr amgylchiadau a grybwyllir ym mharagraff (4) o reoliad 4, ar 15 Chwefror yn y flwyddyn honno;
- (b) o'r rhif a gyhoeddwyd fel hyn;
- (c) y bydd i'r rhif a gyhoeddwyd fel hyn effaith -
 - (i) os yw wedi'i gyhoeddi yn yr amgylchiadau a grybwyllir ym mharagraff (1) o reoliad 4, at ddibenion dyfarnu ar ddilysrwydd deisebau a gyflwynir cyn 1 Ebrill 2002, oni bai bod yr amgylchiadau a grybwyllir ym mharagraff (3) o'r rheoliad hwnnw yn gymwys;
 - (ii) os yw wedi'i gyhoeddi yn yr amgylchiadau a grybwyllir ym mharagraff (4) o reoliad 4, at ddibenion dyfarnu ar ddilysrwydd deisebau a gyflwynir i'r awdurdod ar ôl 31 Mawrth yn y flwyddyn gyhoeddi a chyn 1 Ebrill yn y flwyddyn ganlynol, oni bai bod

used for verification purposes in relation to any petition presented to the authority in the period of 12 months beginning with 1st April in that year.

(7) Where the number published in any year after 2002 in accordance with paragraph (4) is less than the number published in the preceding year, the number to be used for verification purposes, in relation to any petition presented to the authority in the period beginning on the date of publication of the lesser number and ending immediately before 1st April in that year, shall be that lesser number.

(8) The proper officer may, in connection with the discharge of the duty imposed by paragraphs (1) and (4), make a request in writing to an electoral registration officer to provide the proper officer with information relevant to the number that is to be published in accordance with either of those paragraphs; and an electoral registration officer who receives such a request shall comply with it within the period of seven days beginning with the day on which the request is received.

Publicity for verification number

5. As soon as reasonably practicable after the publication of a number in accordance with regulation 4(1) or (4), the authority shall publish in at least one newspaper circulating in its area a notice containing a statement -

- (a) that the authority's proper officer has published the number that is equal to 10 % of the number of local government electors shown in the electoral register or registers having effect for the authority's area -
 - (i) where it is published in the circumstances mentioned in paragraph (1) of regulation 4, for the period commencing 16th February 2001;
 - (ii) where it is published in the circumstances mentioned in paragraph (4) of regulation 4, on 15th February in that year;
- (b) of the number so published;
- (c) that the number so published will have effect -
 - (i) where it is published in the circumstances mentioned in paragraph (1) of regulation 4, for the purposes of determining the validity of petitions presented to the authority before 1 April 2002, unless the circumstances mentioned in paragraph (3) of that regulation apply;
 - (ii) where it is published in the circumstances mentioned in paragraph (4) of regulation 4, for the purposes of determining the validity of petitions presented to the authority after 31 March in the year of publication and before 1st April in the following year, unless a different number has effect by

- i rif gwahanol effaith yn rhinwedd
paragraff (7) o reoliad 4; ac
- (ch) o effaith paragraffau (3) a (7) o reoliad 4; a
 - (d) o gyfeiriad prif swyddfa'r awdurdod.

Deisebau ar gyfer refferendwm

6.-(1) Yn ddarostyngedig i reoliadau 7, 8(8) a 19, rhaid i awdurdod gynnal refferendwm yn rhinwedd y Rhan hon os yw'n cael deiseb ddilys (ond ni fydd yn ofynnol iddo gynnal refferendwm o'r fath os yw'n cael deiseb nad yw'n ddeiseb ddilys).

- (2) Gall deiseb gael ei chyflwyno i awdurdod lleol -
 - (a) drwy ei chyfeirio'n gywir, talu amdani ymlaen llaw a'i phostio i brif swyddfa'r awdurdod; neu
 - (b) drwy fynd â hi i brif swyddfa'r awdurdod.

Deisebau ôl-gyhoeddiad a deisebau ôl-gyfarwyddyd

7.-(1) Mewn perthynas â deiseb sy'n dod i law ar ôl i awdurdod roi hysbysiad ei fod yn bwriadu cynnal refferendwm a'r dyddiad y cynhelir y refferendwm hwnnw (boed yn unol â'r Rhan hon, â chyfarwyddyd o dan reoliad 18, neu ag adran 27 (refferendwm yn achos cynigion sy'n cynnwys maer etholedig)) ynghylch cynigion sy'n cynnwys maer sydd wedi'i ethol yn uniongyrchol, ni fydd dim yn y Rhan hon yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdod gynnal refferendwm nac i gymryd unrhyw gamau heblaw'r rhai a bennir ym mharagraff (2) a rheoliad 12.

(2) Y camau a bennir yn y paragraff hwn yw sicrhau bod y swyddog priodol, cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl i'r ddeiseb ddod i law -

- (a) yn hysbysu Cynulliad Cenedlaethol Cymru a threfnydd y ddeiseb-
 - (i) bod y ddeiseb wedi dod i law;
 - (ii) mai deiseb ôl-gyhoeddiad yw'r ddeiseb; a
 - (iii) nad yw'r awdurdod yn bwriadu cymryd dim camau pellach mewn perthynas â hi;

a

(b) yn hysbysu trefnydd y ddeiseb y caiff trefnydd y ddeiseb, o fewn y cyfnod o ddau fis sy'n dechrau gyda dyddiad yr hysbysiad, ofyn i Gynulliad Cenedlaethol Cymru ystyried arfer unrhyw bwer a roddir iddo gan Ran III o'r Rheoliadau.

(3) Os -

- (a) daw deiseb i law awdurdod -
 - (i) ar ôl iddo gael cyfarwyddyd o dan reoliad

- virtue of paragraph (7) of regulation 4; and
- (d) of the effect of paragraphs (3) and (7) of regulation 4; and
- (e) of the address of the authority's principal office.

Petitions for a referendum

6.-(1) Subject to regulations 7, 8(8) and 19, an authority shall hold a referendum by virtue of this Part where it receives a valid petition (but shall not be required to hold such a referendum where it receives a petition which is not a valid petition).

- (2) A petition may be presented to a local authority -
 - (a) by properly addressing, pre-paying and posting it to the authority's principal office; or
 - (b) by delivering it to the authority's principal office.

Post-announcement and post-direction petitions

7.-(1) In relation to a petition received after an authority has given notice of its intention to hold a referendum and of the date on which that referendum will be held (whether pursuant to this Part, a direction under regulation 18, or section 27 (referendum in case of proposals involving elected mayor)) on proposals which involve a directly elected mayor, nothing in this Part shall require an authority to hold a referendum or to take any steps other than those specified in paragraph (2) and regulation 12.

(2) The steps specified in this paragraph are to secure that the proper officer, as soon as reasonably practicable after the receipt of the petition -

- (a) notifies the National Assembly for Wales and the petition organiser -
 - (i) of the receipt of the petition;
 - (ii) that the petition is a post-announcement petition; and
 - (iii) that the authority propose to take no further action in relation to it;

and

(b) notifies the petition organiser that the petition organiser may, within the period of two months beginning with the date of the notice, request the National Assembly for Wales to consider the exercise of any power conferred on it by Part III of these Regulations.

(3) Where -

- (a) a petition is received by an authority -
 - (i) after it has received a direction under

18(1); a

(ii) cyn iddo roi hysbysiad o'r dyddiad y cynhelir y refferendwm yn unol â'r cyfarwyddyd; a

(b) bod y newid cyfansoddiadol a gynigir yn y ddeiseb yr un fath â'r newid cyfansoddiadol y mae'r cyfarwyddyd yn ei gwneud yn ofynnol cynnal y refferendwm mewn perthynas ag ef,

rhaid i'r awdurdod beidio â chymryd dim camau pellach mewn perthynas â'r ddeiseb a, cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol, rhaid iddo gydymffurfio â gofynion paragraff (4).

(4) Rhaid i'r awdurdod hysbysu Cynulliad Cenedlaethol Cymru a threfnydd y ddeiseb-

(a) bod y ddeiseb wedi dod i law; a

(b) nad yw'n bwriadu cymryd dim camau pellach mewn perthynas â'r ddeiseb am ei bod yn cynnig yr un newid cyfansoddiadol â'r newid cyfansoddiadol y mae'r refferendwm i'w gynnal mewn perthynas ag ef yn unol â'r cyfarwyddyd.

(5) Os -

(a) daw deiseb i law awdurdod -

(i) ar ôl iddo gael cyfarwyddyd o dan reoliad 18(1); a

(ii) cyn iddo roi hysbysiad o'r dyddiad y cynhelir y refferendwm yn unol â'r cyfarwyddyd; a

(b) nad yw'r newid cyfansoddiadol a gynigir yn y ddeiseb yr un fath â'r newid cyfansoddiadol y mae'r cyfarwyddyd yn ei gwneud yn ofynnol cynnal y refferendwm mewn perthynas ag ef,

rhaid i'r awdurdod sicrhau bod y swyddog priodol yn dyfarnu, yn unol â'r Rhan hon, a yw'r ddeiseb yn ddeiseb ddilys.

(6) Os yw'r swyddog priodol yn dyfarnu nad yw deiseb o'r disgrifiad ym mharagraff (5) yn ddeiseb ddilys, rhaid i'r swyddog priodol gydymffurfio â rheoliad 14(1) ond, yn ddarostyngedig i hynny -

(a) rhaid i'r awdurdod beidio â chymryd dim camau pellach mewn perthynas â'r ddeiseb; a

(b) at ddibenion rheoliad 21, dyddiad dyfarniad y swyddog priodol fydd dyddiad y cyfarwyddyd.

(7) At ddibenion paragraffau (3) i (5) -

(a) mewn perthynas â chyfarwyddyd o dan reoliad 18(1) sy'n ei gwneud yn ofynnol i awdurdod gynnal refferendwm ar fath o weithrediaeth sy'n cynnwys maer etholedig, trinnir deiseb sydd wedyn yn dod i law'r awdurdod hwnnw na phennir y math o weithrediaeth ynddi fel pe bai'n cynnig yr un newid cyfansoddiadol; a

(b) trinnir newidiadau cyfansoddiadol eraill fel yr un newidiadau cyfansoddiadol os ydynt yn

regulation 18(1); and

(ii) before it has given notice of the date on which the referendum is to be held pursuant to the direction; and

(b) the constitutional change proposed in the petition is the same as that in relation to which the direction requires the referendum to be held,

the authority shall take no further action in relation to the petition and shall, as soon as reasonably practicable, comply with the requirements of paragraph (4).

(4) The authority shall notify the National Assembly for Wales and the petition organiser -

(a) of the receipt of the petition; and

(b) that it proposes to take no further action in relation to the petition because it proposes the same constitutional change as that in relation to which the referendum is to be held pursuant to the direction.

(5) Where -

(a) a petition is received by an authority -

(i) after it has received a direction under regulation 18(1); and

(ii) before it has given notice of the date on which the referendum is to be held pursuant to the direction; and

(b) the constitutional change proposed in the petition is not the same as that in relation to which the direction requires the referendum to be held,

the authority shall secure that the proper officer determines, in accordance with this Part, whether the petition is a valid petition.

(6) Where the proper officer determines that a petition of the description in paragraph (5) is not a valid petition, the proper officer shall comply with regulation 14(1) but, subject to that -

(a) the authority shall take no further action in relation to the petition; and

(b) for the purposes of regulation 21, the date of the direction shall be the date of the proper officer's determination.

(7) For the purposes of paragraphs (3) to (5) -

(a) in relation to a direction under regulation 18(1) that requires an authority to hold a referendum on a form of executive that includes an elected mayor, a petition received subsequently by that authority in which the form of executive is not specified, shall be treated as proposing the same constitutional change; and

(b) other constitutional changes shall be treated as the same if they propose executive

cynnig trefniadau gweithrediaeth lle mae'r weithrediaeth o'r un fath .

arrangements under which the executive takes the same form.

Cyfuno deisebau

8.-(1) Os oes mwy nag un ddeiseb sy'n ymwneud â'r un ardal wedi'i pharatoi, ar unrhyw adeg cyn eu cyflwyno i'r awdurdod gall y deisebau hynny gael eu cyfuno; ac yna trinnir y deisebau hynny at bob diben arall yn y Rhan hon fel un ddeiseb.

(2) Os nad yw deisebau cyfansoddol sy'n cael eu cyfuno o dan baragraff (1) yn cynnig yr un newid cyfansoddiadol, rhaid i'r awdurdod beidio ag ystyried y ddeiseb gyfun oni bai bod datganiad yn cyd-fynd â hi, wedi'i lofnodi gan drefnydd y ddeiseb mewn perthynas â'r ddeiseb gyfun, fod y ddeiseb gyfun yn cael ei chyflwyno gyda chytundeb trefnydd deiseb pob un o'r deisebau cyfansoddol.

(3) Yn ddarostyngedig i baragraffau (4),(5) a (6), os caiff awdurdod fwy nag un ddeiseb sy'n ymwneud â'r un ardal, os yw'r swyddog priodol wedi'i fodloni eu bod yn ddilys ym mhob ystyr heblaw'r un a grybwyllir yn rheoliad 9(1)(a), rhaid i'r swyddog priodol gyfuno'r deisebau hynny yn unol â pharagraff (7); ac yna trinnir y deisebau hynny at bob diben arall yn y Rhan hon fel un ddeiseb.

(4) Rhaid i'r swyddog priodol beidio â chyfuno deisebau os yw wedi'i fodloni bod y ddeiseb gyntaf sy'n dod i law'r awdurdod (gan gynnwys deisebau cyfansoddol sy'n cael eu cyfuno yn unol â pharagraff (1)) yn cynnwys nifer o lofnodion etholwyr llywodraeth leol ar gyfer ardal yr awdurdod sy'n hafal i'r rhif dilysu neu'n fwy nag ef ac sydd, mewn ystyron eraill, yn ddeiseb ddilys.

(5) Pan fydd deiseb gyfun (sydd wedi'i chyfuno yn unol â pharagraff (3)) yn cynnwys nifer o lofnodion etholwyr llywodraeth leol ar gyfer ardal yr awdurdod sy'n hafal i'r rhif dilysu neu'n fwy nag ef ac sydd, mewn ystyron eraill, yn ddeiseb ddilys, rhaid i'r swyddog priodol beidio â chyfuno unrhyw ddeiseb arall â'r ddeiseb gyfun honno.

(6) Rhaid i'r swyddog priodol

- (a) beidio â chyfuno deisebau nad ydynt yn cynnig yr un newid cyfansoddiadol oni bai bod y swyddog priodol wedi sicrhau cytundeb ysgrifenedig trefnydd deiseb pob deiseb a fyddai, ar ôl eu cyfuno, yn ddeiseb gyfansoddol.
- (b) hysbysu pob trefnydd deiseb y mae angen eu cytundeb at ddibenion is-baragraff (a) o ganlyniad y cyfuno a bennir ym mharagraff (10) isod.

(7) Rhaid i ddeisebau gael eu cyfuno yn y drefn y deuant i law ac eithrio, os daw mwy nag un ddeiseb i law ar yr un diwrnod -

Amalgamation of petitions

8.-(1) Where more than one petition relating to the same area has been prepared, those petitions may, at any time before their presentation to the authority, be amalgamated; and those petitions shall then be treated for all other purposes of this Part as a single petition.

(2) Where constituent petitions amalgamated under paragraph (1) do not propose the same constitutional change, the amalgamated petition shall not be entertained by the authority unless it is accompanied by a statement, signed by the petition organiser in relation to the amalgamated petition, that the amalgamated petition is presented with the agreement of the petition organiser of each of the constituent petitions.

(3) Subject to paragraphs (4), (5) and (6), where an authority receives more than one petition relating to the same area, the proper officer shall, if satisfied as to their validity in every respect other than that mentioned in regulation 9(1)(a), amalgamate those petitions in accordance with paragraph (7); and those petitions shall then be treated for all other purposes of this Part as a single petition.

(4) The proper officer shall not amalgamate petitions if satisfied that the first petition received by the authority (including constituent petitions amalgamated in accordance with paragraph (1)) contains a number of signatures of local government electors for the authority's area that equals or exceeds the verification number and is, in other respects, a valid petition.

(5) Once an amalgamated petition (amalgamated in accordance with paragraph (3)) contains a number of signatures of local government electors for the authority's area that equals or exceeds the verification number and is, in other respects, a valid petition, the proper officer shall not amalgamate any other petition with that amalgamated petition.

(6) The proper officer

- (a) shall not amalgamate petitions that do not propose the same constitutional change unless the proper officer has obtained in writing the agreement of the petition organiser of each petition that would, after amalgamation, be a constituent petition.
- (b) shall inform each petition organiser whose agreement is required for the purposes of subparagraph (a) of the consequence of amalgamation specified in paragraph (10) below.

(7) Petitions shall be amalgamated in the order in which they are received except that, where more than one petition is received on the same day -

- (a) y ddeiseb sy'n cynnwys y nifer uchaf o lofnodion a drinnir fel yr un gyntaf i ddod i law;
- (b) y ddeiseb sy'n cynnig yr un newid cyfansoddiadol â'r newid cyfansoddiadol a gynigir yn y ddeiseb a nodir yn unol ag is-baragraff (a) a drinnir fel yr ail ddeiseb i ddod i law; ac os oes mwy nag un ddeiseb o'r fath, trinnir y deisebau hynny fel pe baent wedi dod i law mewn trefn, gan ddechrau â'r ddeiseb sy'n cynnwys y nifer uchaf o lofnodion;
- (c) trinnir unrhyw ddeisebau eraill fe pe baent wedi dod i law yn y drefn ganlynol -
 - (i) y ddeiseb sy'n cynnwys y nifer uchaf o lofnodion;
 - (ii) y ddeiseb, os oes un, sy'n cynnig yr un newid cyfansoddiadol a'r ddeiseb a nodir yn unol â pharagraff (i);
 - (iii) y ddeiseb sy'n cynnwys y nifer uchaf nesaf o lofnodion;
 - (iv) y ddeiseb, os oes un, sy'n cynnwys yr un newid cyfansoddiadol a'r ddeiseb a nodir yn unol â pharagraff (iii);
 - (v) y ddeiseb sy'n cynnwys y nifer uchaf nesaf o lofnodion; ac felly yn y blaen.

(8) Os bydd -

- (a) awdurdod yn cael mwy nag un ddeiseb ar yr un diwrnod; a
- (b) bod pob un o'r deisebau hynny yn cynnwys nifer o lofnodion etholwyr llywodraeth leol ar gyfer ardal yr awdurdod sy'n hafal i'r rhif dilysu neu'n fwy nag ef ac sydd, mewn ystyron eraill, yn ddeisebau dilys; ac
- (c) nad yw'r deisebau hynny yn cynnig yr un newid cyfansoddiadol,

rhaidd i'r awdurdod hwnnw wneud dyfarniad ynglyn â'r ddeiseb y bydd yn cynnal refferendwm mewn perthynas â hi.

(9) Cyn gwneud dyfarniad o dan baragraff (8) -

- (a) rhaid i'r awdurdod gymryd i ystyriaeth ganlyniad unrhyw ymgynghori ymlaen llaw a wnaed gan yr awdurdod hwnnw yn unol ag adrannau 25 neu 31 neu reoliadau 17 neu 19; a
- (b) os yw'r awdurdod o'r farn ei bod yn angenrheidiol, ymgynghori ymhellach â'r etholwyr llywodraeth leol ar gyfer ardal yr awdurdod ac â phersonau eraill sydd â buddiant ynddi.

(10) Os oes deiseb gyfun yn deillio o gyfuno deisebau cyfansoddiadol nad ydynt yn cynnig yr un newid cyfansoddiadol, trinnir y ddeiseb gyfun at ddibenion y Rhan hon fel pe bai'n cynnig y dylai'r awdurdod

- (a) the petition that contains the greatest number of signatures shall be treated as the first to be received;
- (b) the petition that proposes the same constitutional change as that proposed in the petition identified in accordance with subparagraph (a) shall be treated as the second to be received; and if there is more than one such petition, those petitions shall be treated as received in sequence, beginning with the petition that contains the greater number of signatures;
- (c) any other petitions shall be treated as received in the following order -
 - (i) the petition that contains the greatest number of signatures;
 - (ii) the petition, if any, that proposes the same constitutional change as the petition identified in accordance with paragraph (i);
 - (iii) the petition that contains the next greatest number of signatures;
 - (iv) the petition, if any, that proposes the same constitutional change as the petition identified in accordance with paragraph (iii);
 - (v) the petition that contains the next greatest number of signatures; and so on.

(8) Where -

- (a) an authority receives more than one petition on the same day; and
- (b) those petitions each contain a number of signatures of local government electors for the authority's area that equals or exceeds the verification number and are, in other respects, valid petitions; and
- (c) those petitions do not propose the same constitutional change,

that authority shall make a determination as to the petition in relation to which it will hold a referendum.

(9) Before making a determination under paragraph (8) -

- (a) the authority shall take into account the outcome of any prior consultation undertaken by that authority in pursuance of sections 25 or 31 or regulations 17 or 19; and
- (b) if the authority considers it necessary, undertake further consultation with the local government electors for, and other interested persons in, the authority's area.

(10) Where an amalgamated petition results from the combination of constituent petitions which do not propose the same constitutional change, the amalgamated petition shall be treated for the purposes

weithredu trefniadau gweithrediaeth nad yw'r math o weithrediaeth wedi'i phennu odani.

(11) At ddibenion y rheoliad hwn, trinnir newidiadau cyfansoddiadol fel yr un newidiadau cyfansoddiadol -

- (a) os ydynt yn cynnig trefniadau gweithrediaeth y ceir yr un math o weithrediaeth odanynt; neu
- (b) os nad yw'r math arfaethedig o weithrediaeth wedi'i bennu.

Dilysrwydd deisebau

9.-(1) Yn ddarostyngedig i baragraff (2), bydd deiseb yn ddeiseb ddilys -

- (a) os yw wedi'i llofnodi (naill ai cyn neu ar ôl i'r Ddeddf gael ei phasio neu i'r Rheoliadau hyn ddod i rym) gan nifer nad yw'n llai na'r rhif dilysu;
- (b) os yw'n bodloni gofynion rheoliad 10; ac
- (c) os yw wedi'i chyflwyno i'r awdurdod y mae wedi'i chyfeirio ato ar ddiwrnod heblaw un sy'n syrthio o fewn cyfnod moratoriwm.

(2) Ni fydd deiseb yn annilys dim ond oherwydd methiant i fodloni unrhyw ofyniad yn rheoliad 10 os gellir darganfod y newid cyfansoddiadol y ceisir y refferendwm mewn perthynas ag ef.

(3) Os oes person yn llofnodi deiseb ond nad yw'r wybodaeth y cyfeirir ati yn rheoliad 10(3)(a) wedi'i chynnwys, neu os nad yw wedi'i chynnwys ar ffurf ddarllenadwy, caiff llofnod y person hwnnw ei anwybyddu wrth ddyfarnu a yw'r ddeiseb yn bodloni gofynion paragraff (1)(a).

(4) Os oes person yn llofnodi deiseb fwy nag unwaith, caiff ail lofnod y person hwnnw neu ei lofnod wedyn ei anwybyddu wrth ddyfarnu a yw'r ddeiseb yn bodloni gofynion paragraff (1)(a).

(5) Caiff unrhyw lofnod ar ddeiseb sy'n dwyn dyddiad mwy na 12 mis cyn dyddiad y ddeiseb ei anwybyddu wrth ddyfarnu a yw'r ddeiseb yn bodloni gofynion paragraff (1)(a).

Materion ffurfiol deiseb

10.-(1) Rhaid i ddeiseb ddatgan ar bob dalen -

- (a) enw'r awdurdod y mae'n cael ei chyfeirio ato; a
- (b) y newid cyfansoddiadol y ceisir y refferendwm mewn perthynas ag ef.

(2) Rhaid i ddeiseb gynnwys, ar bob dalen, ddatganiad yn y termau a nodir yn Atodlen 1 i'r Rheoliadau hyn neu mewn termau i'r un perwyl.

(3) Mewn perthynas â phob person sy'n llofnodi deiseb, rhaid i'r wybodaeth ganlynol gael ei rhoi -

- (a) enw cyntaf a chyfenw a chyfeiriad y person

of this Part as proposing that the authority should operate executive arrangements under which the proposed form of executive is not specified.

(11) For the purposes of this regulation, constitutional changes shall be treated as the same -

- (a) if they propose executive arrangements under which the executive takes the same form; or
- (b) if the proposed form of executive is not specified.

Validity of petitions

9.-(1) Subject to paragraph (2), a petition shall be a valid petition if -

- (a) it is signed (whether before or after the passing of the Act or the coming into force of these Regulations) by not less than the verification number;
- (b) it satisfies the requirements of regulation 10; and
- (c) it is presented to the authority to which it is addressed on a day other than one that falls within a moratorium period.

(2) A petition shall not be invalid by reason only of a failure to satisfy any requirement of regulation 10 if the constitutional change in relation to which the referendum is sought can be ascertained.

(3) Where a person signs a petition but the information referred to in regulation 10(3)(a) is not included, or is not included in a legible form, that person's signature shall be disregarded in determining whether the petition satisfies the requirements of paragraph (1)(a).

(4) If a person signs a petition more than once, that person's second or subsequent signature shall be disregarded in determining whether the petition satisfies the requirements of paragraph (1)(a).

(5) Any signature on a petition which bears a date earlier than 12 months before the petition date shall be disregarded in determining whether the petition satisfies the requirements of paragraph (1)(a).

Formalities of petition

10.-(1) A petition shall on each sheet state -

- (a) the name of the authority to whom it is addressed; and
- (b) the constitutional change in relation to which the referendum is sought.

(2) A petition shall, on each sheet, contain a statement in the terms set out in Schedule 1 to these Regulations or in terms to similar effect.

(3) In relation to each person who signs a petition the following information shall be given -

- (a) that person's first name and surname and

hwennw; a

- (b) y dyddiad y mae'r person hwennw'n llofnodi'r ddeiseb.

(4) Rhaid i ddeiseb gynnwys, datganiad sy'n cynnwys enw a chyfeiriad llawn y person (y cyfeirir ato fel "trefnydd y ddeiseb" yn y Rhan hon) y mae gohebiaeth sy'n ymwneud â'r ddeiseb i gael ei hanfon ato, neu rhaid i ddatganiad o'r fath gyd-fynd â'r ddeiseb.

(5) Os caiff deisebau eu cyfuno cyn eu cyflwyno i'r awdurdod -

- (a) rhaid i drefnydd deiseb pob un o'r deisebau cyfansoddol benderfynu ar enw'r person (p'un a yw'r person hwennw'n drefnydd deiseb unrhyw un o'r deisebau cyfansoddol neu beidio) sydd i fod yn drefnydd deiseb at ddibenion y ddeiseb gyfun; a
- (b) rhaid i drefnydd deiseb y ddeiseb gyfun hysbysu'r awdurdod o enw a chyfeiriad llawn trefnydd y ddeiseb.

Y weithdrefn ar ôl i ddeiseb ddod i law

11.-(1) Cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl i ddeiseb ddod i law, rhaid i'r swyddog priodol -

- (a) os yw paragraff (3) o reoliad 8 yn gymwys mewn perthynas â'r ddeiseb, hysbysu trefnydd deiseb pob un o'r deisebau cyfansoddol, o ddyddiad deiseb y ddeiseb gyfun; neu
- (b) mewn unrhyw achos arall, hysbysu trefnydd y ddeiseb o ddyddiad y ddeiseb.

(2) Cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl i ddeiseb ddod i law, a heb fod yn hwyrach na diwedd y cyfnod hysbysu, rhaid i'r swyddog priodol ddyfarnu ynghylch dilysrwydd y ddeiseb.

(3) Os ail ddeiseb (neu ddeiseb ddilynol) ("deiseb ddiweddarach") yw'r ddeiseb, na ellir ei chyfuno'n gyfreithlon â deiseb gynharach am reswm a grybwyllir ym mharagraff (4), (5) neu (6) o reoliad 8, rhaid i'r swyddog priodol gymryd y camau a bennir ym mharagraff (4) isod ac unrhyw gamau eraill a gyfarwyddir gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

(4) Y camau a bennir yn y paragraff hwn yw bod rhaid i'r swyddog priodol, o fewn y cyfnod hysbysu -

- (a) hysbysu Cynulliad Cenedlaethol Cymru a threfnydd y ddeiseb-
- (i) bod y ddeiseb wedi dod i law, a dyddiad y ddeiseb;
- (ii) bod pob deiseb gynharach wedi dod i law, a'u dyddiad deiseb;
- (iii) o'r reswm na all y ddeiseb ddiweddarach gael ei chyfuno ag unrhyw ddeiseb gynharach; a
- (iv) bod y swyddog priodol, oherwydd bod

address; and

- (b) the date on which that person signs the petition.

(4) A petition shall contain, or shall be accompanied by a statement that contains, the name and full address of the person (in this Part referred to as the "petition organiser") to whom correspondence relating to the petition is to be sent.

(5) Where petitions are amalgamated before they are presented to the authority -

- (a) the petition organiser of each of the constituent petitions shall determine the identity of the person (whether or not that person is the petition organiser of any of the constituent petitions) who is to be the petition organiser for the purposes of the amalgamated petition; and
- (b) the petition organiser of the amalgamated petition shall notify the authority of the petition organiser's name and full address.

Procedure on receipt of petition

11.-(1) As soon as reasonably practicable after receipt of a petition, the proper officer shall -

- (a) if paragraph (3) of regulation 8 applies in relation to the petition, notify the petition organiser of each of the constituent petitions, of the petition date of the amalgamated petition; or
- (b) in any other case, notify the petition organiser of the petition date.

(2) As soon as reasonably practicable after receipt of a petition, and not later than the end of the notice period, the proper officer shall determine the validity of the petition.

(3) Where the petition is a second (or subsequent) petition ("later petition") which cannot lawfully be amalgamated with an earlier petition for a reason mentioned in paragraph (4), (5) or (6) of regulation 8, the proper officer shall take steps specified in paragraph (4) below, and such other steps as the National Assembly for Wales may direct.

(4) The steps specified in this paragraph are that, within the notice period, the proper officer -

- (a) shall notify the National Assembly for Wales and the petition organiser -
- (i) of the receipt of the petition and of its petition date;
- (ii) of the receipt of every earlier petition and of its petition date;
- (iii) of the reason why the later petition cannot be amalgamated with any earlier petition; and

deiseb ddilys gynharach wedi dod i law, yn bwriadu peidio â chymryd dim camau pellach mewn perthynas â'r ddeiseb ddiweddarach; a

- (b) hysbysu trefnydd y ddeiseb y caiff trefnydd y ddeiseb, o fewn y cyfnod o ddau fis sy'n dechrau gyda dyddiad yr hysbysiad, ofyn i Gynulliad Cenedlaethol Cymru ystyried arfer unrhyw bwer a roddir iddo gan reoliad 18.

Archwilio deisebau gan y cyhoedd

12. Am y cyfnod o chwe blynedd sy'n dechrau gyda dyddiad y ddeiseb, rhaid i'r awdurdod sicrhau bod deiseb ar gael yn ei brif swyddfa i aelodau'r cyhoedd ei archwilio ar bob adeg resymol a hynny yn ddi-dâl.

Cyhoeddusrwydd i ddeisebau dilys

13.-(1) Os yw'r swyddog priodol wedi'i fodloni bod deiseb yn ddilys, o fewn y cyfnod hysbysu, rhaid i'r swyddog priodol hysbysu Cynulliad Cenedlaethol Cymru a naill ai trefnydd y ddeiseb neu os yw'r ddeiseb wedi'i chyfuno yn unol â rheoliad 8(3) trefnydd deiseb pob un o'r deisebau cyfansoddol -

- (a) o gasgliad y swyddog priodol; a
(b) y caiff refferendwm ei gynnal.

(2) Mewn achos y mae paragraff (1) yn gymwys iddo, rhaid i'r awdurdod gyhoeddi mewn o leiaf un papur newydd sy'n cylchredeg yn ei ardal hysbysiad sy'n cynnwys datganiad -

- (a) bod deiseb ddilys wedi dod i law;
(b) o'r newid cyfansoddiadol a geisir gan y ddeiseb neu, yn ôl fel y digwydd, o'r newid cyfansoddiadol yr ymdrinnir ag ef fel pe bai'r ddeiseb yn ei geisio;
(c) o ddyddiad y ddeiseb;
(ch) bod y ddeiseb ar gael ym mhrif swyddfa'r awdurdod i aelodau'r cyhoedd ei harchwilio ar bob adeg resymol ac yn ddi-dâl;
(d) o gyfeiriad prif swyddfa'r awdurdod; ac
(dd)y bydd refferendwm yn cael ei gynnal.

Cyhoeddusrwydd i ddeisebau annilys a'r deisebau hynny na fydd yr awdurdod yn gweithredu mewn perthynas â hwy

14.-(1) Os yw'r swyddog priodol wedi'i fodloni nad yw deiseb yn ddeiseb ddilys, o fewn y cyfnod hysbysu, rhaid i'r swyddog priodol hysbysu Cynulliad Cenedlaethol Cymru a threfnydd y ddeiseb (os oes un) o'i dyfarniad ac o'r rhesymau dros y dyfarniad hwnnw.

(iv) that, by reason of the receipt of an earlier valid petition, the proper officer proposes to take no further action in relation to the later petition; and

- (b) shall notify the petition organiser that the petition organiser may, within the period of two months beginning with the date of the notice, request the National Assembly for Wales to consider the exercise of any power conferred on it by regulation 18.

Public inspection of petitions

12. The authority shall secure that, for the period of six years beginning with the petition date, a petition is available at its principal office for inspection by members of the public at all reasonable times and free of charge.

Publicity for valid petitions

13.-(1) Where the proper officer is satisfied that a petition is valid, the proper officer shall, within the notice period, notify the National Assembly for Wales and either the petition organiser or where the petition has been amalgamated in accordance with regulation 8(3) the petition organiser of each of the constituent petitions-

- (a) of the proper officer's conclusion; and
(b) that a referendum will be held.

(2) In a case to which paragraph (1) applies, the authority shall publish in at least one newspaper circulating in its area a notice which contains a statement -

- (a) that a valid petition has been received;
(b) of the constitutional change sought or, as the case may be, treated as sought, by the petition;
(c) of the petition date;
(d) that the petition is available at the authority's principal office for inspection by members of the public at all reasonable times and free of charge;
(e) of the address of the authority's principal office; and
(f) that a referendum will be held.

Publicity for invalid petitions and those petitions in relation to which the authority will not act

14.-(1) Where the proper officer is satisfied that a petition is not a valid petition, the proper officer shall, within the notice period, notify the National Assembly for Wales and the petition organiser (if any) of his determination and of the reasons for that determination.

(2) Os yw'r awdurdod wedi gwneud dyfarniad o dan reoliad 8(8) rhaid i'r swyddog priodol, o fewn y cyfnod hysbysu, hysbysu Cynulliad Cenedlaethol Cymru a threfnydd y ddeiseb ynghylch dyfarniad yr awdurdod a'r rhesymau dros y dyfarniad hwnnw.

(3) Mewn achos y mae paragraff (1) yn gymwys iddo, rhaid i'r awdurdod gyhoeddi mewn o leiaf un papur newydd sy'n cylchredeg yn ei ardal hysbysiad sy'n cynnwys datganiad -

- (a) bod deiseb wedi dod i law y dyfarnwyd ei bod yn ddeiseb annilys;
- (b) o'r rhesymau dros y dyfarniad hwnnw;
- (c) o'r newid cyfansoddiadol a geisir gan y ddeiseb neu, yn ôl fel y digwydd, o'r newid cyfansoddiadol yr ymdrinnir ag ef fel pe bai'r ddeiseb yn ei geisio;
- (ch) o ddyddiad y ddeiseb;
- (d) bod y ddeiseb ar gael ym mhrif swyddfa'r awdurdod i aelodau'r cyhoedd ei harchwilio ar bob adeg resymol ac yn ddi-dâl; a
- (dd) o gyfeiriad prif swyddfa'r awdurdod.

(4) Os yw deiseb yn annilys dim ond am nad yw'n cydymffurfio â rheoliad 9(1)(a), rhaid i'r hysbysiad o dan baragraff (1) a'r datganiad sydd i'w gyhoeddi gan yr awdurdod o dan baragraff (3) gynnwys datganiad hefyd y gall y ddeiseb annilys gael ei chyfuno ag unrhyw ddeisebau dilynol a gyflwynir i'r awdurdod.

(5) Mewn achos y mae paragraff (2) yn gymwys iddo, rhaid i'r awdurdod gyhoeddi mewn o leiaf un papur newydd sy'n cylchredeg yn ei ardal hysbysiad sy'n cynnwys datganiad -

- (a) bod deiseb ddilys wedi dod i law;
- (b) na fydd yr awdurdod yn cymryd unrhyw gamau mewn perthynas â'r ddeiseb honno am ei fod wedi gwneud dyfarniad o dan reoliad 8(8) o'r Rheoliadau hyn;
- (c) o'r rhesymau dros y dyfarniad hwnnw;
- (ch) o'r newid cyfansoddiadol a geisir gan y ddeiseb;
- (d) o ddyddiad y ddeiseb;
- (dd) bod y ddeiseb ar gael ym mhrif swyddfa'r awdurdod i aelodau'r cyhoedd ei harchwilio ar bob adeg resymol ac yn ddi-dâl; a
- (e) o gyfeiriad prif swyddfa'r awdurdod.

Cyfyngiadau sy'n ymwneud â chyhoeddu'rwydd

15.-(1) Rhaid i awdurdod beidio â thynnu unrhyw wariant at ddibenion -

- (a) cyhoeddi unrhyw ddeunydd y mae'n ymddangos, yn gyfan gwbl neu'n rhannol, ei fod wedi'i gynllunio i ddylanwadu ar etholwyr

(2) Where the authority has made a determination under regulation 8(8) the proper officer shall, within the notice period, notify the National Assembly for Wales and the petition organiser of the authority's determination and the reasons for that determination.

(3) In a case to which paragraph (1) applies, the authority shall publish in at least one newspaper circulating in its area a notice which contains a statement -

- (a) that a petition has been received which has been determined to be an invalid petition;
- (b) of the reasons for that determination;
- (c) of the constitutional change sought or, as the case may be, treated as sought, by the petition;
- (d) of the petition date;
- (e) that the petition is available at the authority's principal office for inspection by members of the public at all reasonable times and free of charge; and
- (f) of the address of the authority's principal office.

(4) Where a petition is invalid only because it does not comply with regulation 9(1)(a), the notification under paragraph (1) and the statement to be published by the authority under paragraph (3) shall also include a statement that the invalid petition may be amalgamated with any subsequent petitions which are submitted to the authority.

(5) In a case to which paragraph (2) applies, the authority shall publish in at least one newspaper circulating in its area a notice which contains a statement -

- (a) that a valid petition has been received;
- (b) that the authority will not take any action in relation to that petition on account of it having made a determination under regulation 8(8) of these Regulations;
- (c) of the reasons for that determination;
- (d) of the constitutional change sought by the petition;
- (e) of the petition date;
- (f) that the petition is available at the authority's principal office for inspection by members of the public at all reasonable times and free of charge; and
- (g) of the address of the authority's principal office.

Restrictions relating to publicity

15.-(1) An authority shall not incur any expenditure for the purpose of -

- (a) publishing any material which, in whole or in

llywodraeth leol wrth iddynt benderfynu a ddylid llofnodi deiseb o dan y Rhan hon neu beidio;

- (b) helpu unrhyw berson i gyhoeddi unrhyw ddeunydd o'r fath; neu
- (c) dylanwadu ar etholwyr llywodraeth leol wrth iddynt benderfynu a ddylid llofnodi deiseb o dan y Rhan hon neu beidio, neu helpu unrhyw berson i ddylanwadu arnynt, drwy unrhyw gyfrwng arall.

(2) Rhaid peidio â chymryd dim byd ym mharagraff (1) fel pe bai'n atal awdurdod rhag tynnu gwariant ar gyhoeddi unrhyw wybodaeth ffeithiol neu ei darparu fel arall ar gyfer unrhyw berson (boed yn unol ag unrhyw ddyletswydd i wneud hynny neu beidio) cyn belled ag y caiff ei chyflwyno'n deg.

(3) Wrth ddyfarnu at ddibenion paragraff (2) a yw unrhyw wybodaeth wedi'i chyflwyno'n deg, rhaid rhoi sylw i unrhyw ganllawiau sydd wedi'u cyhoeddi am y tro gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru o dan adran 38.

Amseru'r refferendwm

16.-(1) Yn ddarostyngedig i baragraffau (2) a (3) a rheoliad 21, rhaid i refferendwm o ganlyniad i ddeiseb ddilys gael ei gynnal heb fod yn hwyrach -

- (a) na diwedd y cyfnod o chwe mis sy'n dechrau gyda dyddiad y ddeiseb; neu
- (b) na diwedd y cyfnod o ddau fis sy'n dechrau gyda'r dyddiad y mae rheoliadau o dan adran 45 (mewn perthynas â'r refferendwm) yn dod i rym, p'un bynnag yw'r olaf.

(2) Rhaid peidio â chynnal refferendwm cyn diwedd y cyfnod o ddau fis sy'n dechrau gyda'r dyddiad yr anfonir cynigion a datganiad i Gynulliad Cenedlaethol Cymru yn unol â rheoliad 17(9).

(3) Ni fydd paragraff (1) yn gymwys os yw Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn cynnal refferendwm drwy arfer y pŵer a roddir gan reoliad 25.

(4) Ni all refferendwm o dan y Rhan hon gael ei gynnal -

- (a) ar ddydd Sadwrn na dydd Sul,
- (b) ar Noswyl Nadolig, Dydd Nadolig, Dydd Iau Cablyd, Dydd Gwener y Groglith nac ar ddiwrnod sy'n wyl banc o dan Ddeddf Bancio a Thrafodion Ariannol 1971(a) yng Nghymru, nac
- (c) ar unrhyw ddiwrnod a bennir yn ddiwrnod diolchgarwch neu alar cyhoeddus.

Y camau cyn y refferendwm

17.-(1) Cyn cynnal refferendwm o dan y Rhan hon, rhaid i'r awdurdod -

part, appears designed to influence local government electors in deciding whether or not to sign a petition under this Part;

- (b) assisting any person to publish any such material; or
- (c) influencing or assisting any person to influence, by any other means, local government electors in deciding whether or not to sign a petition under this Part.

(2) Nothing in paragraph (1) shall be taken to prevent an authority from incurring expenditure on publishing or otherwise providing to any person (whether or not in pursuance of any duty to do so) any factual information so far as it is presented fairly.

(3) In determining for the purposes of paragraph (2) whether any information is presented fairly, regard shall be had to any guidance for the time being issued by the National Assembly for Wales under section 38.

Timing of referendum

16.-(1) Subject to paragraphs (2) and (3) and regulation 21, a referendum in consequence of a valid petition shall be held not later than -

- (a) the end of the period of six months beginning with the petition date; or
- (b) the end of the period of two months beginning with the date on which regulations under section 45 (with respect to the referendum) come into force, whichever is the later.

(2) A referendum shall not be held before the end of the period of two months beginning with the date on which proposals and a statement are sent to the National Assembly for Wales in accordance with regulation 17(9).

(3) Paragraph (1) shall not apply where the National Assembly for Wales holds a referendum in exercise of the power conferred by regulation 25.

(4) A referendum under this Part may not be held on -

- (a) a Saturday or Sunday,
- (b) Christmas Eve, Christmas Day, Maundy Thursday, Good Friday or a day which is a bank holiday under the Banking and Financial Dealings Act 1971(a) in Wales, or
- (c) any day appointed as a day of public thanksgiving or mourning.

Action before referendum

17.-(1) Before the holding of a referendum under this Part, the authority shall -

(a) 1971 p.80.

(a) 1971 c.80.

- (a) os nad yw'r ddeiseb yn pennu'r math o weithrediaeth a gynigir ar gyfer gweithrediaeth yr awdurdod, neu os ymdrinnir â hi fel pe na bai'n ei bennu -
 - (i) yn ddarostyngedig i baragraff (2), penderfynu pa fath o weithrediaeth sydd i fod; a
 - (ii) penderfynu i ba raddau y mae'r swyddogaethau a bennir mewn rheoliadau o dan adran 13(3)(b) i fod yn gyfrifoldeb i'r weithrediaeth; neu
- (b) os yw'r ddeiseb yn pennu'r math o weithrediaeth a gynigir ar gyfer gweithrediaeth yr awdurdod, penderfynu i ba raddau y mae'r swyddogaethau a bennir mewn rheoliadau o dan adran 13(3)(b) i fod yn gyfrifoldeb i'r weithrediaeth.

(2) Rhaid i'r math o weithrediaeth y penderfynir arno o dan baragraff (1)(a)(i) gynnwys maer etholedig.

(3) Cyn cynnal refferendwm o dan y Rhan hon, rhaid hefyd i'r awdurdod -

- (a) llunio cynigion ar gyfer gweithredu'r trefniadau gweithrediaeth; a
- (b) llunio cynigion wrth-gefn amlinellol.

(4) Cyn llunio cynigion o dan baragraff (3)(a) a (b), rhaid i'r awdurdod gymryd camau rhesymol i ymgynghori ag etholwyr llywodraeth leol ardal yr awdurdod ac â phersonau eraill sydd â buddiant ynddi.

(5) Rhaid i gynigion yr awdurdod o dan baragraff (3)(a) gynnwys -

- (a) unrhyw fanylion am y trefniadau gweithrediaeth a gyfarwyddir gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru,
- (b) amserlen mewn perthynas â rhoi'r cynigion ar waith, ac
- (c) manylion unrhyw drefniadau trosiannol y mae eu hangen er mwyn rhoi'r cynnig ar waith.

(6) Wrth lunio cynigion o dan baragraff (3)(a), rhaid i'r awdurdod ystyried i ba raddau y mae'n debyg y bydd y cynigion, o'u rhoi ar waith, yn helpu i sicrhau gwelliant parhaus yn y ffordd yr arferir swyddogaethau'r awdurdod, o roi sylw i gyfuniad o ddarbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd.

(7) O ran cynigion yr awdurdod o dan baragraff (3)(b) -

- (a) os nad oes gan yr awdurdod drefniadau gweithrediaeth neu drefniadau amgen ar waith bryd hynny -
 - (i) rhaid iddynt gynnwys unrhyw fanylion am y trefniadau gweithrediaeth neu'r trefniadau amgen y maent yn ymwneud â hwy a gyfarwyddir gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru;
 - (ii) rhaid iddynt gynnwys amserlen mewn perthynas â rhoi cynigion wrth-gefn manwl

(a) where the petition does not specify, or is treated as not specifying, the form proposed for the authority's executive -

- (i) subject to paragraph (2), decide which form the executive is to take; and
- (ii) decide the extent to which the functions specified in regulations under section 13(3)(b) are to be the responsibility of the executive; or

(b) where the petition specifies the form proposed for the authority's executive, decide the extent to which the functions specified in regulations under section 13(3)(b) are to be the responsibility of the executive.

(2) The form of executive determined under paragraph (1)(a)(i) must include an elected mayor.

(3) Before the holding of a referendum under this Part, the authority shall also -

- (a) draw up proposals for the operation of executive arrangements; and
- (b) draw up outline fall-back proposals.

(4) Before drawing up proposals under paragraph (3)(a) and (b) the authority shall take reasonable steps to consult the local government electors for, and other interested persons in, the authority's area.

(5) The authority's proposals under paragraph (3)(a) shall include -

- (a) such details of the executive arrangements as the National Assembly for Wales may direct,
- (b) a timetable with respect to the implementation of the proposals, and
- (c) details of any transitional arrangements which are necessary for the implementation of the proposals.

(6) In drawing up proposals under paragraph (3)(a) the authority shall consider the extent to which the proposals, if implemented, are likely to assist in securing continuous improvement in the way in which the authority's functions are exercised, having regard to a combination of economy, efficiency and effectiveness.

(7) The authority's proposals under paragraph (3)(b) -

- (a) where the authority is not then operating executive arrangements or alternative arrangements -
 - (i) shall include such details of the executive arrangements or alternative arrangements to which they relate as the National Assembly for Wales may direct;
 - (ii) shall include a timetable with respect to the

sydd wedi'u seilio ar y cynigion wrth-gefn amlinellol ar waith os digwydd bod y cynigion sydd i fod yn destun y refferendwm yn cael eu gwrthod; a

(iii) cânt gynnwys, fel cynigion wrth-gefn amlinellol yr awdurdod, unrhyw gynigion o dan is-adran (1) o adran 28 (cymeradwyo cynigion wrth-gefn amlinellol) a gymeradwyir gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru;

(b) os oes gan yr awdurdod drefniadau gweithrediaeth neu drefniadau amgen ar waith bryd hynny, rhaid iddynt gynnwys crynodeb o'r trefniadau hynny.

(8) Wrth lunio cynigion o dan baragraff (3)(a) a (b) rhaid i'r awdurdod roi sylw i unrhyw ganllawiau sydd wedi'u cyhoeddi am y tro gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru o dan adran 38.

(9) Heb fod yn hwyrach na dau fis cyn y dyddiad y mae'r refferendwm i gael ei gynnal, rhaid i'r awdurdod anfon i Gynulliad Cenedlaethol Cymru -

(a) copi o'r cynigion a lunnir o dan baragraff (3)(a) a (b); a

(b) datganiad sy'n disgrifio -

(i) y camau a gymerodd yr awdurdod i ymgynghori ag etholwyr llywodraeth leol ardal yr awdurdod ac â phersonau eraill sydd â buddiant ynddi, a

(ii) canlyniad yr ymgynghori hwnnw ac i ba raddau y mae'r canlyniad wedi'i adlewyrchu yn y cynigion.

(10) Rhaid i'r awdurdod gydymffurfio ag unrhyw gyfarwyddiadau a roddir gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru at ddibenion y rheoliad hwn.

RHAN III

CYFARWYDDIADAU A REFFERENDA

Yr amgylchiadau y caiff Cynulliad Cenedlaethol Cymru fynnu refferendwm odanynt

18.-(1) Caiff Cynulliad Cenedlaethol Cymru ei gwneud yn ofynnol, drwy gyfarwyddyd ysgrifenedig i'r awdurdod, yn ddarostyngedig i baragraffau (3) a (4), i'r awdurdod gynnal refferendwm ynghylch a ddylai weithredu trefniadau gweithrediaeth sy'n cynnwys gweithrediaeth o unrhyw fath a ganiateir gan neu o dan adran 11 a bennir yn y cyfarwyddyd -

(a) os yw'n ymddangos iddo fod yr amgylchiadau yn cyd-fynd â'r amgylchiadau a grybwyllir mewn unrhyw baragraff yn Atodlen 2 i'r Rheoliadau hyn;

(b) os yw wedi gwrthod cais gan awdurdod o dan adran 28 (cymeradwyo cynigion wrth-gefn

implementation of detailed fall-back proposals which are based on the outline fall-back proposals in the event that the proposals that are to be the subject of the referendum are rejected; and

(iii) may include, as the authority's outline fall-back proposals, any proposals under subsection (1) of section 28 (approval of outline fall-back proposals) approved by the National Assembly for Wales;

(b) where the authority is then operating executive arrangements or alternative arrangements shall consist of a summary of those arrangements.

(8) In drawing up proposals under paragraph (3)(a) and (b) the authority shall have regard to any guidance for the time being issued by the National Assembly for Wales under section 38.

(9) Not later than two months before the date on which the referendum is to be held, the authority shall send to the National Assembly for Wales -

(a) a copy of the proposals drawn up under paragraph (3)(a) and (b); and

(b) a statement which describes -

(i) the steps which the authority took to consult the local government electors for, and other interested persons in, the authority's area, and

(ii) the outcome of that consultation and the extent to which that outcome is reflected in the proposals.

(10) The authority shall comply with any directions given by the National Assembly for Wales for the purposes of this regulation.

PART III

DIRECTIONS AND REFERENDUMS

Circumstances in which the National Assembly for Wales may require referendum

18.-(1) The National Assembly for Wales may by a direction in writing to the authority, require the authority, subject to paragraphs (3) and (4), to hold a referendum on whether it should operate executive arrangements involving an executive which takes such form permitted by or under section 11 as may be specified in the direction -

(a) where it appears to it that the circumstances are as mentioned in any paragraph of Schedule 2 to these Regulations;

(b) where it has rejected an authority's application under section 28 (approval of outline fall-back

(a) 1999.p.27.

(a) 1999 c.27.

amlinellol);

- (c) os yw'n ymddangos iddo fod angen cyfarwyddyd i hybu cydymffurfio â gofynion Rhan I o Ddeddf Llywodraeth Leol 1999(a) (y gwerth gorau);
- (ch) os bydd awdurdod yn gofyn iddo wneud hynny; neu
- (d) os bydd trefnydd deiseb yn gofyn iddo wneud hynny.

(2) Os yw Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn rhoi cyfarwyddyd yn unol â pharagraff (1)(a), caiff bennu yn y cyfarwyddyd -

- (a) y math o weithrediaeth sydd i'w gynnwys mewn cynigion a lunnir o dan reoliad 19(1)(c);
- (b) manylion y canlynol (boed ar ffurf cynigion sydd i fod yn destun y refferendwm neu beidio) -
 - (i) y trefniadau gweithrediaeth a sut y cânt eu gweithredu; a
 - (ii) unrhyw drefniadau trosiannol y bydd eu hangen i roi'r cynigion y cynhelir y refferendwm yn eu cylch ar waith.
- (c) amserlen mewn perthynas â rhoi'r cynigion ar waith;
- (ch) yr egwyddorion neu'r materion y mae'r awdurdod i roi sylw iddynt wrth lunio'r cynigion;
- (d) ac eithrio mewn achos lle pennir manylion ar ffurf cynigion yn unol ag is-baragraff (b), mewn perthynas â'r ymgynghori sydd i'w wneud wrth lunio'r cynigion hynny -
 - (i) y personau y mae'n angenrheidiol ymgynghori â hwy;
 - (ii) dull yr ymgynghori; a
 - (iii) y materion y mae'n rhaid ymgynghori â'r personau hynny yn eu cylch;
- (dd) y cynigion wrth-gefn amlinellol;
- (e) manylion (ar ffurf cynigion neu beidio) y cynigion wrth-gefn manwl sydd i'w rhoi ar waith os caiff y cynigion sydd i fod yn destun y refferendwm eu gwrthod.

(3) Os caiff math o weithrediaeth sy'n cynnwys maer etholedig ei bennu mewn deiseb, rhaid i gyfarwyddyd a roddir mewn ymateb i gais y person sy'n drefnydd deiseb mewn perthynas â'r ddeiseb honno beidio â'i gwneud yn ofynnol i'r awdurdod gynnal refferendwm ar gynigion sy'n cynnwys unrhyw fath arall o weithrediaeth.

(4) Os caiff math o weithrediaeth sy'n cynnwys maer etholedig ei bennu mewn deiseb y llunnir cynigion o ganlyniad iddi o dan reoliad 17(3), rhaid i gyfarwyddyd a roddir yn unol â pharagraff (1)(a) mewn perthynas â'r cynigion hynny beidio â'i gwneud

proposals);

- (c) where it appears to it that a direction is necessary to further compliance with the requirements of Part I of the Local Government Act 1999(a) (best value);
- (d) if an authority request it to do so; or
- (e) if a petition organiser requests it to do so.

(2) Where the National Assembly for Wales gives a direction pursuant to paragraph (1)(a), it may specify in the direction -

- (a) the form of executive to be included in proposals drawn up under regulation 19(1)(c);
- (b) details (whether or not in the form of proposals that are to be the subject of the referendum) of -
 - (i) the executive arrangements and their operation; and
 - (ii) any transitional arrangements necessary for the implementation of the proposals on which the referendum is to be held;
- (c) a timetable with respect to the implementation of the proposals;
- (d) the principles or matters to which the authority is to have regard in drawing up the proposals;
- (e) except in a case where details in the form of proposals are specified pursuant to subparagraph (b), in relation to the consultation to be undertaken in drawing up those proposals -
 - (i) the persons with whom consultation is required;
 - (ii) the manner of the consultation; and
 - (iii) the matters about which those persons are to be consulted;
- (f) the outline fall-back proposals;
- (g) details (whether or not in the form of proposals) of the detailed fall-back proposals that are to be implemented if the proposals that are to be the subject of the referendum are rejected.

(3) Where a form of executive involving an elected mayor is specified in a petition, a direction given in response to the request of the person who is the petition organiser in relation to that petition shall not require the authority to hold a referendum on proposals involving any other form of executive.

(4) Where a form of executive involving an elected mayor is specified in a petition in consequence of which proposals are drawn up under regulation 17(3), a direction given pursuant to paragraph (1)(a) in respect of those proposals shall not require the

yn ofynnol i'r awdurdod gynnal refferendwm ynghylch cynigion sy'n cynnwys unrhyw fath arall o weithrediaeth.

Y camau yn sgîl cyfarwyddyd

19.-(1) Yn ddarostyngedig i baragraffau (2) a (5), pan ddaw cyfarwyddyd i law o dan reoliad 18 y pennir mater y cyfeirir ato yn unrhyw un o is-baragraffau (a) i (d) o baragraff (2) o'r rheoliad hwnnw ynddo, rhaid i'r awdurdod y rhoddir y cyfarwyddyd iddo wneud y canlynol ar unwaith -

- (a) rhoi'r gorau i unrhyw drefniadau sydd wedi'u gwneud ar gyfer cynnal refferendwm (boed o ganlyniad i ddeiseb neu o ganlyniad i gyfarwyddyd cynharach gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru) i'r graddau nad yw'r trefniadau hynny'n gyson â'r trefniadau y mae eu hangen i gynnal y refferendwm a fynnir gan y cyfarwyddyd;
- (b) rhoi'r gorau i bob cam mewn perthynas ag unrhyw ddeiseb sydd wedi dod i law ar y diwrnod neu cyn y diwrnod y cânt y cyfarwyddyd;
- (c) yn unol â pharagraffau (1), (2) a (4) o reoliad 20, llunio cynigion ar gyfer gweithredu'r trefniadau gweithrediaeth;
- (ch) yn unol â pharagraffau (3) a (4) o reoliad 20, llunio cynigion wrth-gefn amlinellol; a
- (d) gwneud trefniadau i gynnal refferendwm ar y cynigion a lunnir yn unol ag is-baragraff (c) (i'r graddau y mae angen hynny i gydategu unrhyw drefniadau a all barhau yn rhinwedd is-baragraff (a)).

(2) Os yw'r awdurdod, ar y diwrnod y daw'r cyfarwyddyd i law -

- (a) yn meddu ar y ddeiseb gyntaf a gyflwynwyd iddo o dan Ran II o'r Rheoliadau hyn (gan gynnwys y ddeiseb unigol sy'n deillio o gyfuno deisebau yn unol â rheoliad 8(1)), a
- (b) heb gydymffurfio â rheoliad 11(2) mewn perthynas â hi,

rhaid i'r awdurdod ei fodloni ei hun bod y ddeiseb yn ddilys yn unol â Rhan II o'r Rheoliadau hyn; ac, yn ddarostyngedig i baragraff (3)(b), ni fydd unrhyw effaith bellach i'r cyfarwyddyd.

(3) Mewn achos y mae paragraff (2) yn gymwys iddo -

- (a) os yw'r awdurdod wedi'i fodloni bod y ddeiseb yn ddilys, rhaid iddo gydymffurfio â rheoliad 13; a thrinnir y cyfarwyddyd o dan reoliad 18 fel pe bai wedi'i ddiddymu o'r dyddiad y rhoddir hysbysiad o dan reoliad 13(1);
- (b) os yw'r awdurdod wedi'i fodloni bod y ddeiseb

authority to hold a referendum on proposals involving any other form of executive.

Action following direction

19.-(1) Subject to paragraphs (2) and (5), on receipt of a direction under regulation 18 in which a matter referred to in any of sub-paragraphs (a) to (e) of paragraph (2) of that regulation is specified, the authority to which the direction is given shall immediately -

- (a) abandon any arrangements made for the holding of a referendum (whether in consequence of a petition or an earlier direction of the National Assembly for Wales) to the extent that those arrangements are inconsistent with the arrangements necessary to conduct the referendum required by the direction;
- (b) abandon all action in respect of any petition received on or before the day on which they receive the direction;
- (c) in accordance with paragraphs (1), (2) and (4) of regulation 20, draw up proposals for the operation of executive arrangements;
- (d) in accordance with paragraphs (3) and (4) of regulation 20, draw up outline fall-back proposals; and
- (e) make arrangements for the holding of a referendum on the proposals drawn up in accordance with sub-paragraph (c) (to the extent required to supplement any arrangements that may continue by virtue of sub-paragraph (a)).

(2) Where, on the day on which the direction is received, the authority -

- (a) is in possession of the first petition submitted to it under Part II of these Regulations (including the single petition resulting from an amalgamation of petitions in accordance with regulation 8(1)), and
- (b) has not complied with regulation 11(2) in relation to it,

the authority shall satisfy itself as to the validity of the petition in accordance with Part II of these Regulations; and, subject to paragraph (3)(b), the direction shall be of no further effect.

(3) Where, in a case to which paragraph (2) applies -

- (a) the authority is satisfied that the petition is valid, it shall comply with regulation 13; and the direction under regulation 18 shall be treated as revoked with effect from the date on which notice is given under regulation 13(1);
- (b) the authority is satisfied that the petition is

yn annilys, rhaid iddo gydymffurfio â rheoliad 14; a thrinnir y cyfarwyddyd o dan reoliad 18 fel pe bai'n effeithiol o'r dyddiad y rhoddir hysbysiad o dan reoliad 14(1).

(4) Pan ddaw cyfarwyddyd i law o dan reoliad 18 y pennir mater y cyfeirir ato yn is-baragraff (dd) neu (e) o baragraff (2) o'r rheoliad hwnnw ynddo, rhaid i'r awdurdod y rhoddir y cyfarwyddyd iddo gymryd y camau sy'n angenrheidiol er mwyn rhoi ei effaith i'r cyfarwyddyd ar unwaith.

(5) Os yw -

- (a) yr awdurdod y rhoddwyd cyfarwyddyd o dan reoliad 18 iddo yn cael deiseb a gyflwynir iddo o dan Ran II o'r Rheoliadau hyn (gan gynnwys y ddeiseb unigol sy'n deillio o gyfuno deisebau yn unol â rheoliad 8(1));
- (b) y ddeiseb yn dod i law cyn i'r awdurdod roi hysbysiad o'r dyddiad y cynhelir y refferendwm yn unol â'r cyfarwyddyd;
- (c) y ddeiseb yn cynnig newid cyfansoddiadol sy'n wahanol i'r newid cyfansoddiadol y mae'r cyfarwyddyd yn mynnu cynnal refferendwm mewn perthynas ag ef; ac
- (ch) y swyddog priodol yn dyfarnu, yn unol â Rhan II, bod y ddeiseb yn ddeiseb ddilys,

trinnir y cyfarwyddyd fel pe bai wedi'i ddiddymu o ddyddiad dyfarniad y swyddog priodol ymlaen.

(6) Mewn achos y mae paragraff (5) yn gymwys iddo, rhaid i'r awdurdod hysbysu Cynulliad Cenedlaethol Cymru a threfnydd y ddeiseb o ddyddiad dyfarniad y swyddog priodol; a rhaid cynnwys yr hysbysiad hwnnw yn yr hysbysiad sy'n ofynnol o dan reoliad 13(1).

Gofynion ynghylch cynigion

20.-(1) Wrth lunio cynigion o dan reoliad 19(1)(c), rhaid i'r awdurdod -

- (a) os yw'r cyfarwyddyd yn pennu manylion, math o weithrediaeth neu amserlen, cynnwys y manylion hynny, y math o weithrediaeth hwnnw, neu'r amserlen honno;
- (b) os yw'r cyfarwyddyd yn ei gwneud yn ofynnol rhoi sylw i egwyddorion neu faterion, rhoi sylw i'r egwyddorion neu'r materion hynny;
- (c) os yw'r cyfarwyddyd yn ei gwneud yn ofynnol ymgynghori â phersonau penodedig, neu mewn modd penodedig neu ynghylch materion penodedig, ymgynghori â'r personau hynny, yn y modd hwnnw neu ynghylch y materion hynny, yn ôl fel y digwydd;
- (ch) ystyried i ba raddau y mae'n debyg y bydd ei gynigion, o'u rhoi ar waith, yn helpu i sicrhau gwelliant parhaus yn y ffordd yr arferir ei swyddogaethau, o roi sylw i gyfuniad o ddarbodaeth effeithlonrwydd ac

invalid, it shall comply with regulation 14; and the direction under regulation 18 shall be treated as effective from the date on which notice is given under regulation 14(1).

(4) On receipt of a direction under regulation 18 in which a matter referred to in sub-paragraph (f) or (g) of paragraph (2) of that regulation is specified, the authority to which the direction is given shall immediately take the steps necessary to give effect to the direction.

(5) Where -

- (a) the authority to which a direction under regulation 18 has been given receives a petition submitted to it under Part II of these Regulations (including the single petition resulting from an amalgamation of petitions in accordance with regulation 8(1));
- (b) the petition is received before it has given notice of the date on which the referendum is to be held pursuant to the direction;
- (c) the petition proposes a constitutional change different from that in relation to which the direction requires a referendum to be held; and
- (d) the proper officer determines, in accordance with Part II, that the petition is a valid petition,

the direction shall be treated as revoked with effect from the date of the proper officer's determination.

(6) In a case to which paragraph (5) applies, the authority shall notify the National Assembly for Wales and the petition organiser of the date of the proper officer's determination; and shall include that notification in the notification required by regulation 13(1).

Requirements as to proposals

20.-(1) In drawing up proposals under regulation 19(1)(c) the authority shall -

- (a) where the direction specifies details, a form of executive or a timetable, include those details, that form of executive or that timetable;
- (b) where the direction requires regard to be had to principles or matters, have regard to those principles or matters;
- (c) where the direction requires consultation with specified persons, or in a specified manner or about specified matters, consult those persons, in that manner or about those matters, as the case may be;
- (d) consider the extent to which its proposals, if implemented, are likely to assist in securing continuous improvement in the way in which its functions are exercised, having regard to a combination of economy, efficiency and

effeithiolrwydd;

- (d) yn ddarostyngedig i is-baragraffau (a) i (ch) -
- (i) penderfynu pa fath o weithrediaeth fydd y weithrediaeth;
 - (ii) penderfynu i ba raddau y mae'r swyddogaethau a bennir mewn rheoliadau o dan adran 13(3)(b) i fod yn gyfrifoldeb i'r weithrediaeth; a
 - (iii) cymryd camau rhesymol i ymgynghori ag etholwyr llywodraeth leol ardal yr awdurdod, ac â phersonau eraill sydd â buddiant ynddi.

(2) Heb ragfarnu paragraff (1)(a), rhaid i gynigion o dan reoliad 19(1)(c) gynnwys -

- (a) unrhyw fanylion am y trefniadau gweithrediaeth a gyfarwyddir gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru,
- (b) amserlen mewn perthynas â rhoi'r cynigion ar waith, ac
- (c) manylion unrhyw drefniadau trosiannol y mae eu hangen er mwyn rhoi'r cynigion ar waith.

(3) O ran cynigion yr awdurdod o dan reoliad 19(1)(ch) -

- (a) os nad oes gan yr awdurdod drefniadau gweithrediaeth na threfniadau amgen ar waith bryd hynny -
 - (i) ni allant gael eu llunio cyn i'r awdurdod gymryd camau rhesymol i ymgynghori ag etholwyr llywodraeth leol ei ardal, ac â phersonau eraill sydd â buddiant ynddi;
 - (ii) rhaid iddynt gynnwys unrhyw fanylion am y trefniadau gweithrediaeth neu'r trefniadau amgen y maent yn ymwneud â hwy a gyfarwyddir gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru;
 - (iii) rhaid iddynt gynnwys amserlen mewn perthynas â rhoi'r cynigion wrth-gefn manwl ar waith os digwydd bod y cynigion sydd i fod yn destun y refferendwm yn cael eu gwrthod; a
 - (iv) gallant gynnwys, fel cynigion wrth-gefn amlinellol yr awdurdod, unrhyw gynigion o dan is-adran (1) o adran 28 (cymeradwyo cynigion wrth-gefn amlinellol) a gymeradwyir gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru;
- (b) os oes gan yr awdurdod drefniadau gweithrediaeth neu drefniadau amgen ar waith bryd hynny, rhaid iddynt gynnwys crynodeb o'r trefniadau hynny.

(4) Wrth lunio cynigion o dan reoliad 19(1)(c) ac (ch), rhaid i awdurdod -

effectiveness;

- (e) subject to sub-paragraphs (a) to (d) -
- (i) decide which form the executive is to take;
 - (ii) decide the extent to which the functions specified in regulations under section 13(3)(b) are to be the responsibility of the executive; and
 - (iii) take reasonable steps to consult the local government electors for, and other interested persons in, the authority's area.

(2) Without prejudice to paragraph (1)(a), proposals under regulation 19(1) (c) shall include -

- (a) such details of the executive arrangements as the National Assembly for Wales may direct,
- (b) a timetable with respect to the implementation of the proposals, and
- (c) details of any transitional arrangements which are necessary for the implementation of the proposals.

(3) The authority's proposals under regulation 19(1)(d) -

- (a) where the authority is not then operating executive arrangements or alternative arrangements -
 - (i) may not be drawn up before the authority has taken reasonable steps to consult the local government electors for, and other interested persons in, its area;
 - (ii) shall include such details of the executive arrangements or alternative arrangements to which they relate as the National Assembly for Wales may direct;
 - (iii) shall include a timetable with respect to the implementation of the detailed fall-back proposals in the event that the proposals that are to be the subject of the referendum are rejected; and
 - (iv) may include, as the authority's outline fall-back proposals, any proposals under subsection (1) of section 28 (approval of outline fall-back proposals) approved by the National Assembly for Wales;
- (b) where the authority is then operating executive arrangements or alternative arrangements, shall consist of a summary of those arrangements.

(4) In drawing-up proposals under regulation 19(1)(c) and (d) an authority -

- (a) gydymffurfio ag unrhyw gyfarwyddiadau a roddir gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru; a
- (b) rhoi sylw i unrhyw ganllawiau sydd wedi'u cyhoeddi am y tro gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru o dan adran 38.

(5) Heb fod yn hwyrach na dau fis cyn y dyddiad y cynhelir y refferendwm, rhaid i'r awdurdod anfon i Gynulliad Cenedlaethol Cymru -

- (a) copi o'r cynigion a lunnir o dan reoliad 19(1)(c) ac (ch); a
- (b) datganiad sy'n disgrifio -
 - (i) y camau a gymerodd yr awdurdod i ymgynghori ag etholwyr llywodraeth leol ardal yr awdurdod, ac â phersonau eraill sydd â buddiant ynddi, a
 - (ii) canlyniad yr ymgynghori hwnnw ac i ba raddau y mae'r canlyniad wedi'i adlewyrchu yn y cynigion.

Yr amser ar gyfer cynnal refferendwm a fynnir drwy gyfarwyddyd

21.-(1) Yn ddarostyngedig i baragraffau (2) i (4), rhaid peidio â chynnal refferendwm a fynnir drwy gyfarwyddyd o dan reoliad 18 yn hwyrach na diwedd y cyfnod o chwe mis sy'n dechrau gyda dyddiad y cyfarwyddyd neu, mewn achos y mae paragraff (6) o reoliad 7 yn gymwys iddo, y dyddiad a drinnir, yn unol â'r paragraff hwnnw, fel dyddiad y cyfarwyddyd.

(2) Rhaid peidio â chynnal refferendwm cyn diwedd y cyfnod o ddau fis sy'n dechrau gyda'r dyddiad yr anfonir cynigion a datganiad i Gynulliad Cenedlaethol Cymru yn unol â rheoliad 20(5).

(3) Ni all refferendwm o dan y Rhan hon gael ei gynnal -

- (a) ar ddydd Sadwrn na dydd Sul,
- (b) ar Noswyl Nadolig, Dydd Nadolig, Dydd Iau Cablyd, Dydd Gwener y Groglith nac ar ddiwrnod sy'n wyl banc o dan Ddeddf Bancio a Thrafodion Ariannol 1971 yng Nghymru, nac
- (c) ar unrhyw ddiwrnod a bennir yn ddiwrnod diolchgarwch neu alar cyhoeddus.

(4) Ni fydd paragraff (1) yn gymwys os yw Cynulliad Cenedlaethol Cymru'n cynnal refferendwm drwy arfer y pŵer a roddir gan reoliad 25.

(5) Os yw Cynulliad Cenedlaethol Cymru -

- (a) drwy arfer y pŵer a roddir gan reoliad 25, yn llunio cynigion wrth-gefn amlinellol neu gynigion ar gyfer gweithreu trefniadau gweithrediaeth; a
- (b) yn cyfarwyddo awdurdod i gynnal refferendwm ar y cynigion hynny,

- (a) shall comply with any directions given by the National Assembly for Wales; and
- (b) shall have regard to any guidance for the time being issued by the National Assembly for Wales under section 38.

(5) Not later than two months before the date on which the referendum is to be held, the authority shall send to the National Assembly for Wales -

- (a) a copy of the proposals drawn up under regulation 19(1)(c) and (d); and
- (b) a statement which describes -
 - (i) the steps which the authority took to consult the local government electors for, and other interested persons in, the authority's area, and
 - (ii) the outcome of that consultation and the extent to which that outcome is reflected in the proposals.

Time for holding referendum required by direction

21.-(1) Subject to paragraphs (2) to (4), a referendum required by a direction under regulation 18 shall be held not later than the end of the period of six months beginning with the date of the direction or, in a case to which paragraph (6) of regulation 7 applies, the date that is treated, in accordance with that paragraph, as the date of the direction.

(2) A referendum shall not be held before the end of the period of two months beginning with the date on which proposals and a statement are sent to the National Assembly for Wales in accordance with regulation 20(5).

(3) A referendum under this Part may not be held on -

- (a) a Saturday or Sunday,
- (b) Christmas Eve, Christmas Day, Maundy Thursday, Good Friday or a day which is a bank holiday under the Banking and Financial Dealings Act 1971 in Wales, or
- (c) any day appointed as a day of public thanksgiving or mourning.

(4) Paragraph (1) shall not apply where the National Assembly for Wales holds a referendum in exercise of the power conferred by regulation 25.

(5) Where the National Assembly for Wales -

- (a) in exercise of the power conferred by regulation 25, draws up outline fall-back proposals or proposals for the operation of executive arrangements; and
- (b) directs an authority to hold a referendum on those proposals,

rhaid i'r awdurdod gynnal y refferendwm heb fod yn hwyrach na diwedd y cyfnod o ddau fis sy'n dechrau gyda dyddiad cyfarwyddyd Cynulliad Cenedlaethol Cymru.

Cyhoeddusrwydd ar gyfer refferendwm a fynnir drwy gyfarwyddyd

22.-(1) Rhaid i'r awdurdod y rhoddir cyfarwyddyd o dan reoliad 18 iddo, heb fod yn hwyrach nag un mis ar ôl dyddiad y cyfarwyddyd, gyhoeddi mewn o leiaf un papur newydd sy'n cylchredeg yn ei ardal hysbysiad -

- (a) sy'n nodi termau'r cyfarwyddyd; a
- (b) sy'n cynnwys datganiad -
 - (i) bod cyfarwyddyd yn y termau a nodir yn yr hysbysiad wedi'i roi gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru yn mynnu cynnal refferendwm;
 - (ii) o'r math o weithrediaeth sydd i'w gynnwys yn y cynigion sy'n destun y refferendwm; a
 - (iii) y bydd refferendwm yn cael ei gynnal.

(2) Caiff awdurdod gynnwys yn yr hysbysiad sydd i'w gyhoeddi yn unol â pharagraff (1) unrhyw wybodaeth ffeithiol arall ynghylch y cyfarwyddyd, neu ei darparu fel arall ar gyfer unrhyw berson (boed yn unol ag unrhyw ddyletswydd i wneud hynny neu beidio) cyn belled ag y caiff ei chyflwyno'n deg.

(3) Wrth ddyfarnu at ddibenion paragraff (2) a yw unrhyw wybodaeth wedi'i chyflwyno'n deg, rhaid roi sylw i unrhyw ganllawiau sydd wedi'u cyhoeddi am y tro gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru o dan adran 38.

RHAN IV

CAMAU SYDD I'W CYMRYD AR ÔL REFFERENDA

Y camau os caiff cynigion y refferendwm eu cymeradwyo

23. Os cymeradwyo'r cynigion a fu'n destun y refferendwm yw canlyniad refferendwm a gynhaliwyd o dan Ran I neu yn unol â chyfarwyddyd o dan Ran III -

- (a) rhaid i'r awdurdod roi'r cynigion hynny a oedd yn destun y refferendwm ar waith yn unol â'r amserlen a gynhwyswyd yn y cynigion o dan reoliad 17(3)(a) neu, yn ôl fel y digwydd, reoliad 19(1)(c); a
- (b) os oes gan yr awdurdod drefniadau gweithrediaeth ar waith bryd hynny o fath gwahanol i'r rhai a oedd yn destun y refferendwm, bydd adran 29 (gweithredu trefniadau gweithrediaeth a chyhoeddusrwydd ar eu cyfer) yn gymwys er mwyn galluogi'r awdurdod i weithredu'r trefniadau gweithrediaeth a oedd yn destun y refferendwm fel y mae'n gymwys er mwyn

the authority shall hold the referendum not later than the end of the period of two months beginning with the date of the National Assembly for Wales' direction.

Publicity for referendum required by direction

22.-(1) The authority to which a direction under regulation 18 is given shall, not later than one month after the date of the direction, publish in at least one newspaper circulating in its area a notice which -

- (a) sets out the terms of the direction; and
- (b) contains a statement -
 - (i) that a direction in the terms set out in the notice has been given by the National Assembly for Wales requiring a referendum to be held;
 - (ii) of the form of executive to be included in the proposals that are to be the subject of the referendum; and
 - (iii) that a referendum will be held.

(2) An authority may include in the notice to be published in accordance with paragraph (1), or may otherwise provide to any person (whether or not in pursuance of any duty to do so), any other factual information relating to the direction so far as it is presented fairly.

(3) In determining for the purposes of paragraph (2) whether any information is presented fairly, regard shall be had to any guidance for the time being issued by the National Assembly for Wales under section 38.

PART IV

ACTION TO BE TAKEN AFTER REFERENDUMS

Action where referendum proposals approved

23. If the result of a referendum held under Part II or in pursuance of a direction under Part III is to approve the proposals that were the subject of the referendum -

- (a) the authority shall implement the proposals that were the subject of the referendum in accordance with the timetable included in the proposals under regulation 17(3)(a) or, as the case may be, regulation 19(1)(c); and
- (b) where the authority is then operating executive arrangements that take a form that differs from those that were the subject of the referendum, section 29 (operation of, and publicity for, executive arrangements) shall apply for the purpose of enabling the authority to operate the executive arrangements that were the subject of the referendum as it applies for the purpose of enabling an authority to operate executive

galluogi awdurdod i weithredu trefniadau gweithrediaeth mewn amgylchiadau eraill fel petai cyfeiriadau at y gwahanol drefniadau gweithrediaeth a oedd yn destun y refferendwm wedi'u rhoi yn lle cyfeiriadau at y trefniadau.

Y camau os caiff cynigion y refferendwm eu gwrthod.

24.-(1) Os gwrthod y cynigion a fu'n destun y refferendwm yw canlyniad refferendwm a gynhelir o dan Ran II neu yn unol â chyfarwyddyd o dan Ran III -

- (a) ni chaiff yr awdurdod roi'r cynigion hynny ar waith; ac
- (b) os nad oes trefniadau amgen ar waith gan yr awdurdod bryd hynny na threfniadau gweithrediaeth, rhaid iddo lunio cynigion wrth-gefn manwl ar sail ei gynigion wrth-gefn amlinellol; neu
- (c) os oes trefniadau gweithrediaeth ar waith gan yr awdurdod bryd hynny, rhaid iddo barhau i weithredu'r trefniadau hynny tan y bydd wedi'i awdurdodi neu tan y bydd yn ofynnol iddo i weithredu trefniadau gweithrediaeth gwahanol neu tan y bydd wedi'i awdurdodi i weithredu trefniadau amgen yn lle ei drefniadau gweithrediaeth presennol ; neu
- (ch) os oes trefniadau amgen ar waith gan yr awdurdod bryd hynny, rhaid rhaid iddo barhau i weithredu'r trefniadau hynny tan y bydd wedi'i awdurdodi i weithredu trefniadau amgen gwahanol neu oni bai ei fod wedi'i awdurdodi neu y bydd yn ofynnol iddo i weithredu trefniadau gweithrediaeth yn lle ei drefniadau amgen presennol ;

(2) Rhaid i gynigion wrth-gefn manwl gynnwys -

- (a) y manylion (os oes rhai) a bennir mewn cyfarwyddyd o dan reoliad 18(1);
- (b) unrhyw fanylion eraill am y trefniadau gweithrediaeth neu'r trefniadau amgen y maent yn ymwneud â hwy a gyfarwyddir gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru; ac
- (c) manylion unrhyw drefniadau trosiannol y mae eu hangen er mwyn rhoi'r cynigion wrth-gefn ar waith.

(3) Wrth lunio cynigion wrth-gefn manwl, rhaid i'r awdurdod

- (a) cydymffurfio ag unrhyw gyfarwyddiadau a roddir gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru; a
- (b) os yw'r cynigion hynny'n cynnwys trefniadau gweithrediaeth, oni bai bod cyfarwyddyd wedi'i roi mewn perthynas â'r mater hwnnw, penderfynu i ba raddau y mae'r swyddogaethau a bennir mewn rheoliadau o dan adran 13(3)(b) i fod yn gyfrifoldeb i'r weithrediaeth.

arrangements in other circumstances as if, for references to the arrangements, there were substituted references to the different executive arrangements that were the subject of the referendum.

Action where referendum proposals rejected

24.-(1) If the result of a referendum held under Part II or in pursuance of a direction under Part III is to reject the proposals that were the subject of the referendum -

- (a) the authority may not implement those proposals; and
- (b) if the authority is not then operating alternative arrangements or executive arrangements, it shall draw up detailed fall-back proposals which are based on its outline fall-back proposals; or
- (c) if the authority is then operating executive arrangements, it shall continue to operate those arrangements until it is authorised or required to operate different executive arrangements or authorised to operate alternative arrangements in place of its existing executive arrangements; or
- (d) if the authority is then operating alternative arrangements, it shall continue to operate those arrangements until it is authorised to operate different alternative arrangements or authorised or required to operate executive arrangements in place of its existing alternative arrangements.

(2) Detailed fall-back proposals shall comprise -

- (a) the details (if any) specified in a direction under regulation 18(1);
- (b) such other details of the executive arrangements or alternative arrangements to which they relate as the National Assembly for Wales may direct; and
- (c) details of any transitional arrangements which are necessary for the implementation of the fall-back proposals.

(3) In drawing up detailed fall-back proposals the authority -

- (a) shall comply with any directions given by the National Assembly for Wales; and
- (b) where those proposals involve executive arrangements shall, unless a direction has been given in relation to that matter, decide the extent to which the functions specified in regulations under section 13(3)(b) are to be the responsibility of the executive.

(4) Ac eithrio i'r graddau y pennir cynigion wrth-gefn manwl sy'n cynnwys trefniadau gweithrediaeth neu drefniadau amgen mewn cyfarwyddyd o dan reoliad 18(1) -

- (a) cyn llunio cynigion yn unol â pharagraff (1)(b) uchod, rhaid i'r awdurdod gymryd camau rhesymol i ymgynghori ag etholwyr llywodraeth leol ardal yr awdurdod, ac â phersonau eraill sydd â buddiant ynddi; a
- (b) wrth lunio'r cynigion hynny, rhaid i'r awdurdod ystyried i ba raddau y mae'n debyg y bydd y cynigion, o'u rhoi ar waith, yn helpu i sicrhau gwelliant parhaus yn y ffordd yr arferir swyddogaethau'r awdurdod, o roi sylw i gyfuniad o ddarbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd.

(5) Os caiff cynigion wrth-gefn manwl eu llunio yn unol â pharagraff (1)(b), rhaid i'r awdurdod anfon copi ohonynt i Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

(6) Yn ddarostyngedig i baragraff (7), rhaid i'r awdurdod roi'r cynigion wrth-gefn manwl ar waith yn unol â'r amserlen a gynhwysir yn unol â rheoliad 17(7)(a)(ii) neu, yn ôl fel y digwydd, rheoliad 20(3)(a)(iii).

(7) Os caiff cynigion wrth-gefn manwl eu seilio ar gynigion a gymeradwyir o dan is-adran (1) o adran 28 (cymeradwyo cynigion wrth-gefn amlinellol), estynnir yr amserlen y cyfeirir ati ym mharagraff (6) i'r graddau y ceir unrhyw oedi wrth wneud y rheoliadau angenrheidiol o dan adran 11(5) neu 32 (yn ôl fel y digwydd).

RHAN V

PWERAU DIOFYNCYNULLIAD CENEDLAETHOL CYMRU

Pwerau diofyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru

25. Os bydd awdurdod yn methu â chymryd unrhyw gamau y gellir eu cymryd neu y mae'n rhaid eu cymryd gan yr awdurdod o dan unrhyw un o Rannau II i IV, caiff Cynulliad Cenedlaethol Cymru gymryd y camau hynny ei hun.

Llofnodwyd ar ran Cynulliad Cenedlaethol Cymru o dan adran 66(1) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998(a).

21 Mehefin 2001

Dafydd Elis Thomas

Llywydd y Cynulliad Cenedlaethol

(4) Except to the extent that detailed fall-back proposals involving executive arrangements or alternative arrangements are specified in a direction under regulation 18(1) -

- (a) before drawing up proposals in accordance with paragraph (1)(b) above, the authority shall take reasonable steps to consult the local government electors for, and other interested persons in, the authority's area; and
- (b) in drawing up those proposals, the authority shall consider the extent to which the proposals, if implemented, are likely to assist in securing continuous improvement in the way in which the authority's functions are exercised, having regard to a combination of economy, efficiency and effectiveness.

(5) Where detailed fall-back proposals are drawn up in accordance with paragraph (1)(b), the authority shall send a copy of them to the National Assembly for Wales.

(6) Subject to paragraph (7), the authority shall implement detailed fall-back proposals in accordance with the timetable included pursuant to regulation 17(7)(a)(ii) or, as the case may be, regulation 20(3)(a)(iii).

(7) Where detailed fall-back proposals are based on proposals approved under subsection (1) of section 28 (approval of outline fall-back proposals), the timetable referred to in paragraph (6) shall be extended to the extent that there is any delay in making the necessary regulations under section 11(5) or 32 (as the case may be).

PART V

DEFAULT POWERS OF THE NATIONAL ASSEMBLY FOR WALES

Default powers of the National Assembly for Wales

25. The National Assembly for Wales may, in the event of any failure by an authority to take any action which may or must be taken by the authority under any of Parts II to IV, itself take that action.

Signed on behalf of the National Assembly for Wales under section 66(1) of the Government of Wales Act 1998(a).

21st June 2001

The Presiding Officer of the National Assembly

(a) 1998 p.38.

(a) 1998 c.38.

ATODLEN 1

Rheoliad 10(2)

DATGANIAD DEISEB

Dyma dermau'r datganiad y cyfeirir ato yn rheoliad 10(2) -

"Yr ydym ni sy'n llofnodi isod, sef etholwyr llywodraeth leol ardal [rhowch enw'r awdurdod lleol], y cyfeirir y ddeiseb hon ato, yn gofyn am refferendwm ynghylch a ddylai etholwyr yr ardal honno ethol maer a fydd * (, ynghyd â ** [chabinet] ** [rheolwr cyngor]) â gofal ein gwasanaethau lleol ac yn arwain [rhowch enw'r awdurdod lleol]."

*Noder: Mae'r ymadrodd a nodir â * i gael ei hepgor neu ei gadw yn ôl gofynion y deisebwyr.*

*Os caiff yr ymadrodd a nodir â * ei gadw, dylai'r deisebwyr ddethol un o'r dewisiadau sydd wedi'u marcio â **.*

SCHEDULE 1

Regulation 10(2)

PETITION STATEMENT

The terms of the statement referred to in regulation 10(2) are -

"We, the undersigned, being local government electors for the area of [insert name of local authority], to whom this petition is addressed, seek a referendum on whether the electors for that area should elect a mayor who * (, with a ** [cabinet] ** [council manager]) will be in charge of our local services and lead [insert name of local authority]."

*Note: The phrase marked * to be omitted or retained as the petitioners require.*

*If the phrase marked * is retained, the petitioners should select one of the alternatives marked **.*

YR AMGYLCHIADAU PENODOL Y CAIFF
CYNULLIAD CENEDLAETHOL CYMRU FYNNU
CYNNAL REFFERENDWM ODANYNT

RHAN I

AMGYLCHIADAU SY'N YMWNEUD Â
CHYNIGION

1. Nid yw'r awdurdod wedi llunio cynigion o dan adran 25, adran 31, rheoliad 17(3)(a) neu, yn ôl fel y digwydd, reoliad 19(1)(c), ac nid yw'n debyg o wneud hynny oni bai bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn cyfarwyddo felly.

2. Mae'r awdurdod wedi llunio cynigion o dan adran 25 neu, yn ôl fel y digwydd, adran 31, rheoliad 17(3)(a) neu reoliad 19(1)(c) neu reoliadau o dan adran 30 a 33 -

- (a) heb gymryd camau rhesymol i gynnal yr ymgynghori sy'n ofynnol yn ôl adran 25(2) neu, yn ôl fel y digwydd, adran 31(5), rheoliad 17(4), rheoliad 20(1)(c) neu (d)(iii) neu reoliadau o dan adran 30, 33 neu 31(7); neu
- (b) heb roi sylw priodol i'r ymateb i'r ymgynghori hwnnw; neu
- (c) heb gynnal yr ymgynghori hwnnw mewn modd sy'n deg ac yn gyson â chanllawiau ynghylch mater yr ymgynghori hwnnw.

3. Nid yw cynigion yr awdurdod -

- (a) yn cydymffurfio â gofynion is-adrannau (3) a (6) o adran 25 neu, yn ôl fel y digwydd, rheoliad 17(1)(a) neu (b) a (5) neu reoliad 20(1)(a) a (b), (d)(i) a (ii) a (2) neu unrhyw ddarpariaeth gymaradwy mewn rheoliadau o dan adrannau 30 a 33;
- (b) yn cydymffurfio â'r gofynion a bennir mewn rheoliadau o dan adran 31(7) o'r Ddeddf; neu
- (c) yn foddhaol mewn unrhyw ystyr arall.

4. Mae'r cyfnod rhwng unrhyw gamau dilynol a gynigir yn yr amserlen mewn perthynas â rhoi cynigion yr awdurdod ar waith a gynhwyswyd mewn cynigion a luniwyd o dan adran 25, neu, yn ôl fel y digwydd, rheoliad 17(3)(a), rheoliad 19(1)(c) neu reoliadau o dan adran 30, 33 neu 31(7) -

- (a) yn afresymol o hir; neu
- (b) yn torri unrhyw ofyniad a osodir gan neu o dan Ran II o'r Ddeddf.

5. Mae'r awdurdod wedi methu â rhoi ei gynigion ar waith yn unol â'r amserlen a gynhwyswyd yn y cynigion hynny.

6. Mae'r awdurdod wedi methu â chydymffurfio ag unrhyw gyfarwyddiadau a roddwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru at ddibenion Rhan II o'r Ddeddf.

PARTICULAR CIRCUMSTANCES IN WHICH
THE NATIONAL ASSEMBLY FOR WALES MAY
REQUIRE REFERENDUM TO BE HELD

PART I

CIRCUMSTANCES RELATING TO
PROPOSALS

1. The authority has not drawn up proposals under section 25, section 31, regulation 17(3)(a) or, as the case may be, regulation 19(1)(c), and is unlikely to do so unless the National Assembly for Wales so directs.

2. The authority has drawn up proposals under section 25 or, as the case may be, section 31, regulation 17(3)(a) or regulation 19(1)(c), or regulations under section 30 and 33 -

- (a) without having taken reasonable steps to undertake the consultation required by section 25(2) or, as the case may be, section 31(5), regulation 17(4), regulation 20(1)(c) or (e)(iii) or regulations under section 30, 33 or 31(7); or
- (b) without having had due regard to the response to that consultation; or
- (c) without having undertaken that consultation in a manner which is fair and consistent with guidance as to the matter of such consultation.

3. The authority's proposals -

- (a) do not comply with the requirements of subsections (3) and (6) of section 25 or, as the case may be, regulation 17(1)(a) or (b) and (5) or regulation 20(1)(a) and (b), (e)(i) and (ii) and (2) or any comparable provision of regulations under sections 30 and 33;
- (b) do not comply with the requirements specified in regulations under section 31(7) of the Act; or
- (c) are unsatisfactory in any other respect.

4. The interval between any consecutive actions proposed in the timetable with respect to the implementation of the authority's proposals included in proposals drawn up under section 25, or, as the case may be, regulation 17(3)(a), regulation 19(1)(c) or regulations under section 30, 33 or 31(7) -

- (a) is unreasonably long; or
- (b) contravenes any requirement imposed by or under Part II of the Act.

5. The authority has failed to implement its proposals in accordance with the timetable included in those proposals.

6. The authority has failed to comply with any directions given by the National Assembly for Wales for the purposes of Part II of the Act.

RHAN II

AMGYLCHIADAU SY'N YMWNEUD Â CHYNYGION WRTH-GEFN

7. Nid yw'r awdurdod wedi llunio cynigion wrth-gefn amlinellol o dan adran 27(1)(b) neu, yn ôl fel y digwydd, rheoliad 17(3)(b) neu reoliad 19(1)(ch), ac nid yw'n debyg o wneud hynny oni bai bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn cyfarwyddo felly.

8. Mae'r awdurdod wedi llunio cynigion wrth-gefn amlinellol -

- (a) heb gymryd camau rhesymol i gynnal yr ymgynghori sy'n ofynnol o dan adran 27(3) neu, yn ôl fel y digwydd, rheoliad 17(4) neu reoliad 20(3)(a)(i);
- (b) heb gynnal yr ymgynghori hwnnw mewn modd sy'n deg ac yn gyson â chanllawiau ynghylch mater yr ymgynghori hwnnw; neu
- (c) heb roi sylw priodol i'r ymateb i'r ymgynghori hwnnw.

9. Mae'r cyfnod rhwng unrhyw gamau dilynol a gynigir yn yr amserlen mewn perthynas â rhoi cynigion wrth-gefn amlinellol yr awdurdod ar waith os digwydd bod y refferendwm yn gwrthod y cynigion a luniwyd o dan adran 25, neu, yn ôl fel y digwydd, reoliad 17(3)(a) neu reoliad 19(1)(c), yn afresymol o hir.

10. Nid yw cynigion wrth-gefn amlinellol yr awdurdod -

- (a) yn cydymffurfio â gofynion is-adrannau (4) a (10) o adran 27 neu, yn ôl fel y digwydd, rheoliad 17(7)(a)(i) neu reoliad 20(3)(a)(ii); neu
- (b) yn foddhaol mewn unrhyw ystyr arall.

11. Mae'r awdurdod wedi methu â chydymffurfio ag unrhyw gyfarwyddiadau a roddwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru at ddibenion Rhan II o'r Ddeddf.

PART II

CIRCUMSTANCES RELATING TO FALL-BACK PROPOSALS

7. The authority has not drawn up outline fall-back proposals under section 27(1)(b) or, as the case may be, regulation 17(3)(b) or regulation 19(1)(d), and is unlikely to do so unless the National Assembly for Wales so directs.

8. The authority has drawn up outline fall-back proposals -

- (a) without having taken reasonable steps to undertake the consultation required by section 27(3) or, as the case may be, regulation 17(4) or regulation 20(3)(a)(?);
- (b) without having undertaken that consultation in a manner which is fair and consistent with guidance as to the manner of such consultation; or
- (c) without having had due regard to the response to that consultation;

9. The interval between any consecutive actions proposed in the timetable with respect to the implementation of the authority's outline fall-back proposals in the event that the referendum rejects the proposals drawn up under section 25 or, as the case may be, regulation 17(3)(a) or regulation 19(1)(c), is unreasonably long.

10. The authority's outline fall-back proposals -

- (a) do not comply with the requirements of subsections (4) and (10) of section 27 or, as the case may be, regulation 17(7)(a)(?) or regulation 20(3)(a)(ii); or
- (b) are unsatisfactory in any other respect.

11. The authority has failed to comply with any directions given by the National Assembly for Wales for the purposes of Part II of the Act.

CYNULLIAD CENEDLAETHOL CYMRU

OFFERYNNAU STATUDOL

2001 Rhif 2292 (Cy.180)

**LLYWODRAETH LEOL,
CYMRU**

Rheoliadau Awdurdodau Lleol
(Refferenda) (Deisebau a
Chyfarwyddiadau)
(Cymru) 2001

NATIONAL ASSEMBLY FOR WALES

STATUTORY INSTRUMENTS

2001 No. 2292 (W.180)

**LOCAL GOVERNMENT,
WALES**

The Local Authorities
(Referendums) (Petitions and
Directions) (Wales) Regulations
2001

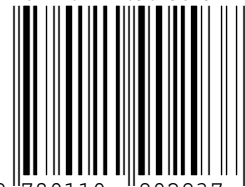
© Hawlfraint y Goron 2001

Argraffwyd a chyhoeddwyd yn y Deyrnas Unedig gan The Stationery Office Limited o dan awdurdod ac arolygiaeth Carol Tullo, Rheolwr Gwasg Ei Mawrhydi ac Argraffydd Deddfau Seneddol y Frenhines.

© Crown copyright 2001

Printed and Published in the UK by the Stationery Office Limited under the authority and superintendence of Carol Tullo, Controller of Her Majesty's Stationery Office and Queen's Printer of Acts of Parliament.

ISBN 0-11-090293-9

9 780110 902937